

Directa

setmanari de comunicació

Núm 346 22 de gener de 2014 1,70 €

Les elits mundials juguen les seves cartes a Davos

El fòrum econòmic mundial es reuneix a Suïssa per marcar l'agenda política anual d'esquena a la població

PÀGINES 2-4

5

El govern **Bauzá** coarta la llibertat d'expressió amb la nova llei de símbols

6-7

L'emissió de gasos continua superant el límit legal diari a una dotzena de comarques catalanes

16

Uganda intervé militarment i de manera unilateral al conflicte del **Sudan del Sud**

18-19

'**Cròniques del estallido**', un viatge per les victòries populars de l'Amèrica Llatina

ESTIRANT DEL FIL

La petita localitat suïssa de Davos acull, aquesta setmana, la quaranta-quatre edició del Fòrum Econòmic Mundial. En aquest luxós emplaçament dels Alps, cada any a finals del mes de gener, els homes i les dones més poderoses del món es reuneixen per fer negocis i marcar l'agenda política i econòmica mundial. Amagada sota el pretext de discutir les principals problemàtiques del món i abordar els reptes actuals de la humanitat, una minoria opulenta imposa els seus interessos a una majoria social cada vegada més empobrida pel sistema capitalista beneït a Davos.

ECONOMIA // LES GRANS CORPORACIONS UTILITZEN EL FÒRUM PER FER NEGOCI I PRESSONAR GOVERNS I INSTITUCIONS PER ACONSEGUIR TRACTES DE FAVOR

L'elit econòmica es reuneix a Davos per imposar l'agenda política mundial

David Bou
@dvdbou

Com cada mes de gener des de l'any 1971, una localitat suïssa anomenada Davos i situada al bell mig dels Alps és l'escenari idíl·lic on se celebra el famós fòrum econòmic anual. Popularment coneguda com la cimera de cimeres, és un gran congrés organitzat pel Fòrum Econòmic Mundial (WEF, en les seves sigles en anglès). Formalment, el WEF és una fundació sense ànim de lucre amb seu a Ginebra i oficines a Pequín i Nova York, però, a la

pràctica, funciona com una organització internacional que s'autodefineix "independent" i que té com a missió principal el "foment de la cooperació pública privada". El WEF té l'estatus d'observador al Consell econòmic i social de les Nacions Unides i la seva principal activitat és el Fòrum de Davos, esdeveniment que s'ha consagrat com un dels tres fòrums globals on les elits polítiques i econòmiques mundials es troben per discutir sobre qüestions clau -com els conflictes internacionals, la pobresa o els problemes mediambientals- i per decidir l'agenda de l'any. Davos obre la ronda, a finals de gener; la primavera deixa pas al G-8 i la

reunió del Grup Bilderberg, i el mes de setembre tanca el cicle amb la celebració de les conferències del Fons Monetari

Un miler de multinacionals sostenen econòmicament el fòrum mitjançant el pagament de quotes anuals

Internacional (FMI) i el Banc Mundial (BM). Els consensos i les decisions preses durant aquestes trobades passen d'un fòrum a l'altre i el futur de l'economia

Totes les personalitats participants al fòrum de Davos han de ser convidades per l'organització / WEF

mundial queda exclusivament en mans d'una representació reduïda d'estats, institucions i multinacionals, que prenen decisions d'acord amb els seus interessos i condicionen la vida de la majoria de la població mundial.

UN CLUB SELECTE

El funcionament del WEF està assegurat per un miler de multinacionals amb un volum de negoci superior als 5.000 milions de dòlars americans, que en són sòcies i possibiliten la seva activitat. Aquestes companyies tenen l'estatus de membres i aporten 34.400 euros anuals en concepte de drets d'adhesió. Paral·

2.500

persones participaran al fòrum de Davos d'enguany

14.600

euros és l'import que s'ha de pagar per participar a la trobada

20

personalitats de l'Estat espanyol han estat convidades a Davos aquest any

l'elament, aquestes grans empreses han de desemborsar 14.600 euros per poder participar a la reunió anual de Davos. Aquestes quotes encara són més elevades per les multinacionals que volen esdevenir sòcies industrials o sòcies estratègiques, categories que els permeten jugar un paper més important a les iniciatives del fòrum. En aquests casos, les societats han de pagar 202.500 i 405.000 euros respectivament. La categoria de copresident del fòrum queda reservada a les empreses que facin aportacions encara més grans. Tanmateix, totes les personalitats participants al fòrum de Davos han de ser convidades per l'organització, que no es limita a acollir alts directius de les principals multinacionals d'àmbit mundial, sinó que aprofita el seu prestigi entre les altes esferes per convidar responsables polítics, membres d'importantes institucions acadèmiques, magnats de grans grups comunicatius i, fins i tot, líders religiosos o membres d'organitzacions no governamentals (ONG).

OPORTUNITAT DE NEGOCI

Els darrers anys, el fòrum de Davos ha experimentat un creixement vertiginós. Aquest fet ha propiciat que el luxós complex de l'estació alpina suïssa s'hagi convertit en un espai idoni per establir relacions professionals i en una cita ineludible pels càrrecs directius i presidents de les grans corporacions mundials, que troben, en aquest indret, un escenari ideal per fer negocis. Abans, el fòrum se centrava en les discussions i els debats públics, durant els quals les assistents intercanviaven idees sobre els problemes de l'economia mundial i les seves possibles solucions. Actualment, els panells de discussió, els tallers i les

La importància de Davos rau en les reunions privades que possibiliten nous contactes professionals

ponències del programa oficial s'han convertit en un pretext, la importància de Davos rau en les reunions privades que es duen a terme amb l'objectiu de fer nous contactes professionals. Per aquest motiu, l'organització pressiona les participants perquè augmentin les seves aportacions econòmiques i millorin el seu estatus a canvi de places als millors hotels, sales reservades al centre de negocis i festes i debats exclusius. Aquesta oportunitat de negoci compensa els aproximadament trenta-mil euros de despesa mitjana que es calcula que desemborsa cada convidada entre el viatge i l'estada a Davos. ♦

Les principals multinacionals espanyoles es trobaran amb la troica en absència de Rajoy

L'alcalde Xavier Trias assistirà a Davos per promocionar la 'marca Barcelona'.

Jean-Claude Juncker, primer ministre i ministre d'Economia de Luxemburg, Ollie Rehn, vice president de la CE, i Christine Lagarde, directora gerent de l'FMI, durant una reunió de l'Ecofin el 5 març de 2013 / EC AUDIOVISUAL SERVICES

D. B.
@dvdubou

Aquesta edició, el fòrum comptarà amb la presència de més de 2.500 participants procedents d'un centenar d'estats d'arreu de la geografia mundial. Més de 1.500 líders empresarials conviuran amb gairebé quaranta caps d'Estat i de govern durant els cinc dies que durarà l'esdeveniment. Entre elles, una vintena de persones procedides de l'Estat espanyol han estat convidades a prendre part en algunes de les més de dues-centes sessions que configuren el programa oficial del fòrum. La llista està formada per tres dones i disset homes, entre els quals trobem -principalment- alts càrrecs de les principals companyies espanyoles. El president del BBVA, Francisco Gonzalez, el conseller delegat de Telefónica, José María Álvarez Pallete, i el president i conseller delegat d'Iberdrola, Ignacio Sanchez Galán, són els principals noms d'una llista que es completa amb representants del Banc Santander, Ferrovial, Acciona, el centre d'economia

global i geopolítica d'ESADE, ESADE geo i representants dels diaris *El Mundo* i *El País*, acompanyats d'un altre membre del grup PRISA, entre d'altres. De l'àmbit institucional, destaca la presència de l'alcaldessa de Madrid, Ana Botella, i el batlle de la ciutat de Barcelona, Xavier Trias, que acompanyaran el ministre

A Davos, més de 1.500 líders empresarials conviuran amb quaranta caps d'Estat i de govern

espanyol d'Indústria, Energia i Turisme, José Manuel Soria. Entre les absències més destacades, trobem la del president del govern espanyol, Mariano Rajoy, que, tot i tenir previst participar-hi, a darrera hora va anunciar que renunciava a assistir a Davos al·legant compromisos rellevants en l'agenda domèstica. Així doncs, es consumarà la tercera absència del president espanyol al fòrum de Davos, que no ha assistit mai a la cita anual des que va arribar a la Moncloa.

A part dels caps d'Estat i de govern, la importància de Davos queda demostrada amb l'assistència al fòrum dels mandatariats de les principals organitzacions internacionals. Entre els dirigents que hi assistiran enguany, trobem el secretari general de la Nacions Unides, Ban Ki-moon, el president del BM, Jim Yong Kim, el secretari general de l'Organització per la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE), Angel Gurría, o el secretari del Tresor dels Estats Units, Jacob L. Lew. Les veus més destacades a escala internacional seran les de les representants de les tres institucions membres de l'anomenada troica financera, responsable de les polítiques d'austeritat i dels rescats financers d'alguns països de la Unió Europea (UE). Els seus interessos seran defensats al fòrum pel vicepresident de la Comissió Europea i responsable en matèria econòmica i monetària, Olli Rehn, la directora gerent de l'FMI, Christine Lagarde, i el president del Banc Central Europeu (BCE), Mario Draghi.

ELS TEMES DE L'AGENDA

Els temes principals que es tractaran a l'edició del fòrum de Davos de 2014 són els primers signes de creixement en les economies desenvolupades des de l'inici de la crisi i la sostenibilitat d'una població mundial formada per 9.000 milions de persones. El WEF ha manifestat la necessitat d'aprofundir en les reformes per afavorir la recuperació econòmica i disminuir la desigualtat, promovent el concepte de *capitalisme inclusiu*. Una altra de les principals preocupacions de la cimera seran els canvis geopolítics experimentats durant aquests mesos a l'Orient Mitjà. En aquesta matèria, la qüestió prioritària és l'assoliment d'acords amb l'Iran per frenar el desenvolupament del seu programa nuclear, així com consensuar mecanismes efectius per aconseguir estabilitat a Síria i a Egipte. En darrer lloc, l'evolució de les noves tecnologies i, especialment, d'Internet, ocuparan un lloc principal a l'agenda de Davos, que veu amb preocupació les amenaces cibernètiques que poden colpejar els interessos de les multinacionals i les institucions que controlen el món. ♦

ESTIRANT DEL FIL

“Hi ha una relació estreta entre l'elit que va a Davos i les polítiques elaborades per la troica”

Entrevista amb Andy Robinson, periodista i autor del llibre 'Un reportero en la montaña mágica. Cómo la élite económica de Davos hundió el mundo' (Ariel, 2013).

Va néixer a Liverpool i es va llicenciar a la London School of Economics. La seva carrera periodística va començar al final dels anys vuitanta. Ha escrit per *Cinco Días*, *The Guardian* i *Ajoblanco*, entre d'altres. Des de l'any 2001, treballa per *La Vanguardia* i escriu al bloc *Diario itinerante*.

Carme Díaz

@La_Directa

Comença el seu llibre afirmant “Castorp arribarà a sentir fàstic, el fàstic més terrible que hauria sentit mai” i, després d'assistir a quatre cimeres del Fòrum Econòmic Mundial, assegura que “començava a notar símptomes semblants”. Tornarà a Davos?

Doncs sí, no em queda més remei que tornar-hi. Ara més que mai. Amb el meu llibre, he notat que hi ha més interès que anys anteriors. La gent els comença a veure el llautó. Tot i les limitacions que hi ha pels reporters, és un deure informar amb transparència sobre el que veig. La desigualtat i la polarització de la renda comença a ser un tema candent. Sí que em ve de gust, encara que ho passi malament.

Una de les tesis del seu llibre és que la democràcia està en mans del poder financer. Vostè assegura que el govern real és a Davos. Els mitjans de comunicació també estan en mans del poder financer?

Bé, crec que el poder és molt complex. No sóc molt partidari de les teories de la conspiració que diuen que el futur del món depèn de decisions preses a Davos, Bilderberg, etc. i que no podem fer res. El problema d'aquestes afirmacions és que treuen el poder a la ciutadania i sí que tenim maneres de canviar les coses. Els mitjans cada vegada estan més dominats pel poder financer. Ara, és literalment impossible que un diari que sigui propietat de tres o quatre bancs publici informació veraç i independent sobre el sector bancari.

Amb relació al tractament informatiu d'allò que vostè anomena la gran crisi del segle XXI, considera que els

periodistes estan fent bé la seva feina?

Crec que els periodistes fem el que podem. És molt difícil perquè cada vegada hi ha més censura, no autocensura. Els mitjans de comunicació són més dèbils que mai. Hi ha gent que pensa que és la fi dels grans mitjans de comunicació massius i això és bo perquè sempre han estat les titelles del poder. Jo no comparteixo aquesta opinió, ja que, tot i que a

“Les previsions del Fons Monetari Internacional fins l'any 2018 són de creixement zero per l'Estat espanyol”

Internet hi hagi molts mitjans que són crítics amb el poder, el problema és que no tenen els recursos necessaris per fer periodisme. Els que anem a Davos, som periodistes normals i corrents; ens donen l'acreditació, però tenim molts obstacles per penetrar al nucli tancat del poder. El problema és l'elit mediàtica que ho té fàcil per entrar amb la seva acreditació.

Davos i els grans poders empresarials et deixen entrar, però qui entra sap que ja no informará sobre el que veig.

Cap dels països que han patit la crisi del deute no s'han recuperat amb les polítiques d'austeritat. Què opina de les mesures proposades per la troica per millorar la situació dels anomenats PIGS? Tenen relació amb els Davos Mar?

Hi ha una relació molt estreta entre l'elit empresarial i financera que cada any va a Davos i les polítiques elaborades per la troica. Aquestes han aplanat el camí per als fons financers voltor que, gràcies a les polítiques adoptades a la perifèria europea, s'han pogut aprofitar del col·lapse dels preus en els actius immobiliaris i empresarials d'aquestes economies.

A l'Estat espanyol, la demanda interna està col·lapsada i s'està perdent el teixit productiu. Amb l'excusa de la crisi, s'està construint una nova societat de classes molt més exclusiva i exclouent? Si tens una societat amb nivells tan extrems de desigualtat econòmica, on gairebé tots els augments de la renda

registrats van a parar a les butxaques d'un 1% de la població, és impossible que el 99% restant sigui el motor per al creixement de l'economia. Davos reconeix que, el 2011, el seu discurs era keynesià. Fins i tot es va arribar a citar Marx quan es plantejava que l'empobriment constant de la classe obrera socava la capacitat del capitalisme de reproduir-se, perquè l'única manera d'obtenir beneficis és venent productes al mercat i, per això, cal que els consumidors tinguin uns salaris que els permetin comprar. Això es va arribar a entendre a principis del segle XX, quan Henry Ford pagava un salari suficient als treballadors perquè poguessin comprar els seus cotxes, però s'ha oblidat durant la darrera fase del capitalisme.

Recentment, el ministre d'Economia espanyol Luis De Guindos afirmava que el PIB estava creixent al 0,3%. Creu que sortirem de la crisi? En cas afirmatiu, quant haurem retrocedit? S'hauria d'explicar quants anys trigarem abans de recuperar el que teníem el 2008. I això poden ser deu anys o més. Les previsions del Fons Monetari Internacional (FMI) fins l'any 2018 són de creixement zero per l'Estat espanyol. La qüestió que cal plantejar és d'on pot venir la recuperació a Espanya. Crec que hi ha consens en la idea que, si es manté

“Hi ha molts mitjans que són crítics amb el poder, el problema és que no tenen els recursos necessaris”

a la unió monetària, no pot apujar els salaris i, aleshores, no hi ha una sortida europea de la crisi sense devaluació interna. Abans, es podia devaluar la divisa; ara, només es poden devaluar els salaris. Diuen que el motor de creixement són les exportacions. L'Estat espanyol podrà créixer amb una bona competitivitat global gràcies als seus salaris, però, on exportarem? Deien que les grans economies emergents serien les fonts de consum per a economies exportadores, però aquestes també estan entrant en crisi. ◀

/ ENRIC CATALÀ

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

L'emissió de gasos supera el límit legal diari a Barcelona, el Vallès, el Baix Llobregat, les comarques gironines i les Terres de l'Ebre

8-9

Diversos centres socials okupats d'arreu del territori enfronten amenaces de desallotjament durant els propers mesos

DRETS // EL TEXT PROHIBEIX PENJAR QUALSEVOL EMBLEMA NO OFICIAL A LES FAÇANES DELS EDIFICIS PÚBLICS SOTA UNA MULTA DE 500 A 10.000 EUROS

Bauzá coarta la llibertat d'expressió amb la nova **lleï de símbols**

Irene Jaume Gambín

@irenejaumeg

El govern Bauzá va aprovar, el 19 de desembre, la Llei 9/2013, sobre l'ús dels símbols institucionals de les Illes Balears, més coneguda com a llei de símbols o llei mordala. Amb aquesta llei, el govern prohibeix penjar qualsevol tipus de bandera, emblema o símbol que no sigui oficial a les façanes d'edificis públics. La mesura, criticada per tota l'oposició, ha estat entesa com una vulneració al dret de llibertat d'expressió i denunciada, també, per l'Assemblea de Docents, els sindicats STEI-i, UGT, CCOO i ANPE, totes les associacions de pares i mares d'alumnes il·lenques, l'Obra Cultural Balear i la Plataforma Crida, entre d'altres. El Consell Consultiu va dictar, el juny de 2013, que l'avantprojecte de llei era anticonstitucional, ja que considerava que atemptava contra la llibertat d'expressió, però els dictàmens que emet l'organisme -independent, però triat pel parlament i regulat per llei- no són vinculants. El govern va introduir alguns canvis al redactat i va rebaixar les sancions, però no va frenar la seva posterior tramitació i aprovació.

El Consell Consultiu va dictar, el juny de 2013, que l'avantprojecte de llei era anticonstitucional

A partir del 20 de gener, cap edifici públic -però, en concret, els centres educatius, encara immersos en la lluita contra el Tractament Integrat de Llengües (TIL)- no podrà tenir penjat cap llaç quadribarrat ni cap bandera o pancarta de color verd o amb cap missatge reivindicatiu, fet habitual els darrers mesos. Si això passa, la Conselleria d'Educació, Cultura

i Universitats té la potestat sancionadora de la infracció, per la qual es preveu una multa mínima de 500 euros, que es pot elevar fins als 10.000 euros en els casos d'infracció molt greu.

EL NOU DECRET

Els ajuntaments de Mallorca mogueren fitxa per poder evitar l'aplicació de la llei de símbols i s'aferraren a l'article 2.3 de l'esmentada llei, que disposa que es consideraran símbols oficials de les Illes Balears "les banderes, les ensenyes, els escuts i els altres distintius acordats per les corporacions locals". Els ajuntaments d'Algaida, Manacor, Costitx, Valldemossa o Inca (en aquest darrer, el PP governa amb majoria absoluta) ja han aprovat mocions presentades per MÉS on es declara la senyera com a símbol local.

El govern, però, a dos dies de l'aplicació de la llei, ha exposat públicament l'esborrany d'un nou decret que desenvolupa la llei de símbols i que deixarà sense efecte l'aprovació de la senyera com a símbol local: tot i que podrà continuar penjada als edificis consistorials, ja

no es podrà penjar als centres educatius, ja que són espais on el govern ofereix un servei públic. A més, serà el Consell de Govern qui establirà si un símbol és d'interès local o no. L'esborrany haurà de passar per la fase d'al·legacions i pel Consell Consultiu abans de ser aprovada

Per penjar qualsevol emblema que no sigui oficial, s'haurà de demanar una autorització prèvia

al Parlament balear.

El decret aclareix la definició de símbol, qualsevol "representació sensorialment perceptible d'una realitat", però també exposa una llista de símbols no permesos: cartells, cançons, banderes d'altres territoris o pintades. Per penjar qualsevol emblema (o posar qualsevol cançó) que no sigui oficial, s'haurà de demanar una autorització prèvia, tot i que l'esborrany ja adver-

La senyera ja no es podrà penjar als centres educatius de les Illes Balears

teix sobre alguns símbols que seran denegats sempre, com els que tinguin un disseny o un contingut que inclogui "sigles, anagrames o logotips de partits polítics, sindicats, organitzacions empresarials i altres associacions i entitats privades".

LA LLUITA CONTINUA

El 7 de gener es va dur a terme la devuitena jornada de vaga en resposta a l'obertura d'un expedient sancionador a Jaume March, director de l'IES Marratxí. La jornada va començar precisament en aquest centre amb una concentració de suport al director expedientat per la conselleria. La gran afluència de gent va obligar a fer dues cadenes humanes per encerclar l'edifici -i no una, com s'havia previst. La concentració, de dos milers de persones, es va traslladar a les portes de la Conselleria d'Educació, a Palma. Representants del comitè de vaga van registrar la quarta instància en quinze dies per reclamar diàleg amb la conselleria i el govern, que no seuen a negociar des del 17 d'octubre. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

MEDI AMBIENT // L'EMISSIÓ DE GASOS SUPERA EL LÍMIT LEGAL DIARI A BARCELONA, EL VALLÈS, EL BAIX LLOBREGAT, LES COMARQUES GIRONINES I LES TERRES DE L'EBRE

Qualitat de l'aire: una millora insuficient

Aina Pi

@Aina_Pi

La qualitat de l'aire a l'Estat espanyol millora, tot i que hi ha moltes localitats on es continuen sobrepasant els límits de contaminació establerts per la legislació. Així ho palesa l'Informe d'Avaluació de la Qualitat de l'Aire de 2012, publicat el setembre de 2013 pel Ministeri espanyol d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient. Tot i que es produeix una millora respecte a anys anteriors, sembla que és escassa ja que, en molts casos, el descens de les emissions de gasos és gairebé imperceptible.

L'informe analitza la tendència dels cinc contaminants, entre d'altres, que causen més problemes de salut a l'Estat espanyol. Entre ells, trobem la tendència a la baixa del diòxid de nitrogen, un dels gasos que prové dels tubs d'escapament dels vehicles motoritzats, tot i que se'n continuen superant els límits legals a sis zones, entre les quals hi ha les dues principals aglomeracions urbanes: Madrid i Barcelona. Un altre resultat destacable és el descens que es produeix en la concentració de partícules en suspensió PM10 (pols, cendres, partícules metàl·liques, o ciment), que passa de deu a nou zones on se sobrepassa el valor límit diari. Entre aquestes nou zones, en trobem cinc de catalanes: l'àrea de Barcelona, el Vallès, el Baix Llobregat, la Plana de Vic, les comarques de Girona i les Terres de l'Ebre. Pel que fa a les partícules PM2,5, el contaminant atmosfèric amb més riscos per a la salut a la Unió Europea arran de la seva elevada capacitat de penetració pulmonar, es mantenen els registres

Barcelona és la ciutat europea amb més densitat de vehicles

baixos, tot i que no es compleix el valor objectiu. L'ozó troposfèric, considerat molt contaminant per a la salut humana, continua registrant nivells alts, tant en zones suburbanes com rurals, mentre que el diòxid de sofre no supera els límits fixats per la legislació.

Coincidint amb l'informe elaborat pel ministeri, Ecologistes en Acció ha publicat el seu informe sobre la qualitat de l'aire, on ens deixa dades tant alarmants com que el 94% de la ciutadania de l'Es-

tat respira aire contaminat d'acord amb els límits establerts per l'Organització Mundial de la Salut (OMS). Aquest percentatge, però, es redueix fins al 37% si tenim en compte els límits marcats per la legislació espanyola. L'informe també revela que la causa principal de contaminació a les àrees urbanes és el trànsit de vehicles i denuncia que la informació que rep la població respecte a la qualitat de l'aire sovint és insuficient. A més, es posen en dubte els plans de millora de la qualitat de l'aire impulsats pel govern -sovint inexistents o poc efectius per manca de voluntat política- i s'alerta que la contaminació de l'aire provoca prop de 20.000 morts prematures cada any a l'Estat espanyol, segons un estudi de la Direcció General de Medi Ambient.

BARCELONA: POC COMPROMÍS

Sobre Catalunya, l'informe d'Ecologistes en Acció presenta l'àrea metropolitana de Barcelona i el Baix Llobregat com les dues zones més afectades per una contaminació elevada a causa de l'activitat industrial i la intensitat del trànsit. Alerta que la contaminació que es produeix en aquestes dues zones s'estén a altres poblacions del territori català i fins i tot arriba als Pirineus. En aquest sentit, cal recordar l'episodi que va viure l'àrea de

Barcelona el desembre de 2013, quan la Generalitat va haver d'activar el protocol de contaminació atmosfèrica arran de l'alta concentració de diòxid de nitrogen. Aquesta situació coincideix amb el fet que Barcelona és la ciutat europea amb més densitat de vehicles, amb una mitjana de 6.000 vehicles per quilòmetre quadrat.

Les entitats denuncien manca de compromís per part de les administracions catalanes

L'informe també denuncia la falta de compromís de les administracions catalanes, ja que, fins ara, en aquestes dues zones, no han existit plans d'actuació per millorar la qualitat de l'aire.

Recentment, la Generalitat ha presentat el Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire horitzó 2015, amb l'objectiu de reduir la contaminació ambiental a Catalunya. Aquest nou pla ha estat criticat i denunciat per diverses organitzacions com la Confederació d'Associacions de Veïns de Catalunya, CCOO, UGT, l'Associació per a la Promoció del Transport Públic i Ecologistes en Acció de Catalunya, que argumenten que les

Tot i que es produeix una millora respecte a anys anteriors, el descens de les emissions de gasos és gairebé imperceptible

mesures proposades són insuficients i poc concretes.

Pel que fa al País Valencià, trobem nivells alts d'ozó troposfèric a tot el territori, que provenen dels òxids de nitrogen que emeten els vehicles motoritzats a ciutats com València, Alacant i Castelló de la Plana. Les Balears, per la seva banda, presenten punts de contaminació importants com el trànsit rodat a la ciutat de Palma, el trànsit marítim als diversos ports de les illes, les centrals tèrmiques i la incineradora de Mallorca.

CONSCIÈNCIA MEDIAMBIENTAL

Malgrat el coneixement creixent dels problemes mediambientals per part de la població, no sembla que les pràctiques i els estils de vida de la gent vagin d'acord amb els valors mediambientals. Aquesta és la conclusió a la qual arriba un informe del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS) de 2010, on s'analitza l'estat de la consciència mediambiental de la població espanyola. L'informe explica que, tot i que la consciència sobre aquest tipus de problemes ha augmentat progressivament, ho ha fet amb relació als valors i les opinions, però no a la pràctica i recorda que només l'acció combinada de l'Estat, els agents econòmics i la ciutadania podran fer possible una sostenibilitat real. ◀

“A Barcelona, els dies amb més contaminació, hi ha més entrades a urgències per infart de miocardi”

JORDI SUNYER *Metge. Codirector del Centre d'Investigació en Epidemiologia Ambiental i catedràtic de la UPF en Medicina Preventiva i Salut Pública.*

Quins efectes té la contaminació atmosfèrica sobre la salut?

Els òxids de nitrogen són irritants i poden agreujar malalties respiratòries, però el problema principal a l'àrea metropolitana de Barcelona rau en les partícules en suspensió (PM) i, especialment, les ultrafines. Són tan petites que poden penetrar al sistema circulatori i provocar inflamació arterial i alteració del ritme cardíac i la coagulació. També estudiem els seus efectes sobre el cervell. A ciutats dels EUA i d'Europa, s'ha demostrat la relació entre una incidència més elevada d'Alzheimer i uns nivells més alts de contaminació atmosfèrica.

La Comissió Europea xifra en 20.000 les morts prematures per contaminació

L'exposició a la contaminació redueix l'esperança de vida. A Barcelona, els dies que es registra més contaminació, hi ha més entrades a urgències per infart de miocardi. La relació és imperceptible per al personal: el percentatge d'incidència és petit (augment del 2 o el 3% en la mortalitat). Ara bé, si analitzem dades de tots els hospitals de l'àrea metropolitana durant més d'un any, obtenim aquestes conclusions. El problema és que tota la població hi està exposada diàriament. Per això, mai no n'hi haurà prou amb recomanacions individuals.

En aquest sentit, quines polítiques públiques són recomanables?

En salut mediambiental, les intervencions comunitàries són més eficients que les individuals, en termes d'incidència sobre la salut i de cost/benefici. En el cas de la contaminació atmosfèrica, cal introduir canvis en la limitació de l'ús del cotxe, però, també, per incentivar el transport públic, cosa que no s'està fent. L'administració no actuarà per fer front al problema fins que hi hagi una pressió molt més gran, més mobilització de la societat. La pressió exercida per les normatives ambientals de la UE no ha estat suficient perquè reaccionin. **OLGA MAR-GALEF I AINA PI**

/ ALBERT GARCIA

“La ciutadania respon quan té informació de la gravetat real del problema i quan té opcions per una mobilitat alternativa”

MARIA GARCÍA *Coordinadora tècnica d'Ecologistes en Acció de Catalunya*

Denuncieu la manca d'implicació de l'administració catalana...

Des de l'any 2011, a Catalunya, no tenim cap pla d'actuació per la qualitat de l'aire, fet que suposa un retrocés mai vist en anteriors governs i mostra l'evident manca de compromís de les administracions. A finals de 2011, la Generalitat va demanar una pròrroga a la Comissió Europea, que la va denegar. El novembre de 2013, han presentat el mateix pla, per cert sense participació ciutadana real, basat en mesures que ja van ser suspeses per la Comissió al 2012

Què ha d'incloure un pla efectiu?

Ha de canviar l'actual model de mobilitat, insostenible i amb costos elevats per als ciutadans. Cal reduir el trànsit

motoritzat, potenciar el transport públic urbà i interurbà, prohibir la construcció de noves plantes d'incineració i de generació elèctrica i imposar sancions a les plantes actuals. Els controls han de ser més estrictes i independents. Per últim, cal desplegar més les energies renovables i electrificar progressivament el port de Barcelona. Coneixem la gravetat del problema i les solucions, només manca voluntat política.

La ciutadania coneix prou el problema?

La ciutadania respon quan té informació de la gravetat real del problema i quan té opcions per una mobilitat alternativa. Campanyes com les del tabac han funcionat perquè tenien un pla seriós i voluntat política.

L'increment del preu del transport públic fomenta l'ús del vehicle privat?

Sí. La crisi i l'increment tarifari -del 42-43% entre 2011 i 2014- provoquen la caiguda d'usuaris del transport públic. Molts opten pel cotxe, la moto o la bici. El transport públic és més car i menys competitiu que el vehicle privat, que -en canvi- gaudeix de polítiques de suport de les administracions. Cal revisar el sistema tarifari de l'Autoritat del Transport Metropolità, que no funciona ni per fidelitzar passatgers ni per lluitar contra la contaminació ni la congestió. La regió metropolitana necessita una tarifació ambiental i social del transport públic. Les administracions no poden girar l'esquena a la situació i eludir responsabilitats. **A. P.**

“Cal limitar la circulació dels cotxes més antics, incentivar el transport públic i divulgar el problema sense alarmismes”

XAVIER QUEROL *Professor d'investigació en contaminació atmosfèrica a l'Institut de Diagnòstic Ambiental i Estudis de l'Aigua (IDAEA-CSIC).*

Quin és l'origen de la contaminació atmosfèrica a Barcelona?

La principal font d'emissió d'òxids de nitrogen i de partícules en suspensió és el trànsit rodad i, en particular, el dels vehicles privats. La indústria, l'activitat del port i les obres -malgrat que amb la crisi han disminuït- també són emissors importants.

Com ha evolucionat la qualitat de l'aire?

Els darrers deu anys, la qualitat de l'aire a Barcelona ha millorat. Ha disminuït la concentració de partícules PM10, però la concentració d'òxids de nitrogen i de partícules ultrafines és semblant. La millora és deu a diversos factors. El més important és l'aplicació de les polítiques europees que regulen les grans instal·lacions de com-

bustió o les emissions dels cotxes de nova fabricació. Un altre és el pla de millora de qualitat de l'aire que es va aprovar el 2007, que va substituir els antics autobusos per nous vehicles amb filtres. Malgrat tot, l'àrea metropolitana incompleix el valor de límit diari superable determinat per la normativa europea pel que fa a les partícules i als òxids de nitrogen.

Com podem revertir aquesta situació?

M'agrada transmetre el missatge de la doctora Maria Neira, de l'OMS: “No hi ha mesures per combatre per separat els problemes que provoquen les megaciutats sobre la població: estress, manca de zones verdes, contaminació atmosfèrica, soroll... Tot el que afecta la qualitat de vida va de la mà i,

per tant, les solucions han de ser transversals i han d'integrar tots els vessants”.

Un exemple de solució transversal?

Hi ha mesures efectives en altres ciutats europees. Les més importants són la creació de zones de baixa emissió, la creació de peatges per passar a zones més centrals o la conversió d'espais en zones de vianants. Per evitar el volum de trànsit interurbà de vehicles, cal instal·lar grans pàrquings a les entrades de les ciutats. Tot plegat no es pot fer sense millorar i incentivar el transport públic. En general, s'hauria de prioritzar una divulgació del problema sense alarmismes, explicar els riscos actuals i els beneficis que es derivarien de millorar la qualitat de l'aire. **O. M. I. A. P.**

AIXÍ ESTÀ EL PATI

DRETS // DIVERSOS CENTRES SOCIALS, MOLTS D'ELLS AMB UNA LLARGA TRAJECTÒRIA, ENFRONTEN EL DESALLOTJAMENT ELS PROPERS MESOS

Centres socials okupats en perill

Víctor Yustres

@victoryus3

La Carboneria s'enfronta, el 6 de febrer, a un intent de desallotjament. Aquesta és la data que ha marcat la jutgessa per expulsar les persones que okupen l'emblemàtic immoble del barri de Sant Antoni de Barcelona, propietat de Barclays, un dels bancs més poderosos del món. L'edifici funciona com a centre social des que es va okupar, el 2008, i ha estat un pol de naixement de col·lectius i de desenvolupament de projectes autogestionats. L'endemà, el CSO La Gordíssima (Sant Andreu de Palomar) farà front al mateix tràngol. Es tracta dels dos primers intents d'enguany de tancar CSO a Catalunya, però, segurament, no seran els darrers. L'Ateneu Popular de l'Eixample, el Banc expropiat de Gràcia, Can Vies (Sants), La Flor de Maig (Poblenou), l'Espai dels Somnis d'Igualada, l'Ateneu La Sèquia de Manresa... L'ombra del desallotjament planeja, aquest any, sobre un gran nombre de centres socials, especialment els més consolidats.

NOVA ETAPA

La persecució i la criminalització del moviment de l'okupació no és res nou. La repressió va agafar embranzida el 1996, quan el PSOE -de la mà de l'aleshores ministre de Justícia espanyol Juan Alberto Belloch- va incloure la usurpació -okupació d'espais abandonats- com a delicte en el redactat del que es va donar a conèixer com el nou Codi Penal de la democràcia. A Catalunya, els governs de tots els signes han fet patent la seva voluntat d'acabar amb els centres socials okupats. Tot i així, l'arribada de CIU a l'Ajuntament de Barcelona el 2011 amb el suport del PP ha desencadenat una campanya política contra aquests centres, sobretot pel que fa a les activitats lúdiques i culturals que hi tenen lloc, que s'ha traduït en amenaces de precintament que només s'han fet efectives en el cas de La Revoluto, al Clot.

Fins al 2012, el conseller d'Interior Felip Puig promovia la "tolerància zero" contra

les okupacions i intentava que els Mossos desallotgessin l'espai durant les primeres 48 hores i sense ordre judicial. Ara, l'estratègia ha canviat. Es prioritza seguir el ritme de la via judicial per sobre dels desallotjaments exprés o amb gran desplegament policial. En alguns casos, però, el paper dels governs municipals (sobretot el de Xavier Trias a Barcelona) és certament proactiu. Pressionen les propietàries perquè denunciïn i les amenacen amb multes o inspeccions per abandonament de l'espai, com se sospita que ha passat en el cas de l'Ateneu Popular de l'Eixample, que té nou anys de vida. També demanen l'execució de les sentències de desallotjament, com en el cas de La Gordíssima, o desallotgen l'edifici adduint problemes de seguretat, com va passar al centre social Barrilònia del Raval el 2012.

2013: UN ANY D'ATACS

El darrer any, l'ofensiva del govern català i el consistori barceloní contra els CSO ha estat absoluta i des de molts vessants. A la Casa de la Muntanya, a Gràcia, es va descobrir un dispositiu de videovigilància que controlava les entrades i les sortides de l'edifici, l'octubre de 2013. D'altra banda, durant tot l'any, l'Ajuntament va

El Casal de Joves de Gràcia i la masia de Can Piella van ser desallotjats l'any 2013

amençar de precintat centres socials okupats que poguessin dur a terme activitats polítiques o socials que no tinguessin la preceptiva autorització municipal. Això va motivar la campanya de denúncia *Ni precintades, ni callades*. L'Ajuntament de la ciutat comtal també ha optat per l'ofensiva judicial constant, com en el cas del CSA Can Vies. L'històric local okupat fa setze anys al barri de Sants ha fet front a les diverses demandes de l'empresa municipal de transport públic TMB (propietària de l'immoble), que fa set anys que intenta desallotjar l'edifici. Actualment, Can Vies

encara té un procés obert, pendent d'una resolució del Tribunal Suprem, que dictaminarà si es pot efectuar o no el llançament de la finca.

L'any passat, es van desallotjar centres emblemàtics com el Casal de Joves de Gràcia -8 d'abril-, okupat des de 2002, o la masia de Can Piella a Montcada i Reixac -15 de maig-, okupada des de 2010. En tots dos casos, es van fer amb operacions policials contundents. També es van tancar el casal La Resposta del Fort Pienc -18 de juliol-, Can Botxí a Horta-Guinardó -11 de novembre- o el Mas Castelló -16 de novembre-, la masia ocupada contra la línia de la MAT a Girona, que va ser desallotjada pel procediment de la via cautelar.

CANVI DE PERCEPCIÓ

Ens trobem, doncs, en un moment difícil per als centres socials okupats consolidats, però, alhora, la percepció social sobre l'okupació ja no és tan negativa. D'una banda,

La façana de la Carboneria al barri de Sant Antoni de Barcelona / ROBERT BONET

per la dificultat econòmica generalitzada per accedir a l'habitatge i, de l'altra, per la feina de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca. L'any 2012, la PAH va començar a okupar edificis per allotjar famílies desnonades i, gràcies a l'acceptació de què gaudeix entre la ciutadania, ha contribuït, de retruc, a la desestigmatització de la presa d'espais abandonats per transformar-los en habitatges o centres socials.

Davant l'amenaça, els centres en perill de desallotjament no s'aturen. Xerrades, xocolatades, concentracions, cercaviles... i molta difusió i suport mutu. Per això, s'estan iniciant contactes entre diferents CSO per compartir experiències i començar a teixir aliances. La primera mostra serà l'esmorzar que ha convocat La Carboneria per impedir el desallotjament, el 6 de febrer a les 7:30h als peus de l'espectacular mural que s'alça sobre la seva façana, a la confluència dels carrers Urgell i Floridablanca de Barcelona. ◀

L'Espai dels Somnis

IGUALADA

L'Espai dels Somnis va néixer arran de l'okupació, el 20 de juliol de 2013, de les piscines del Casal d'Igualada per part d'un centenar de joves per reivindicar la necessitat d'un punt de trobada pel jovent. Des de l'okupació, han intentat dialogar –sense èxit– amb l'Ajuntament de la capital de l'Anoia i el bisbat de Vic, de manera que, finalment, el jutge ha decretat un desallotjament cautelar pel 13 de febrer. Com a resposta, han engegat una campanya, sota el lema *Els somnis no es desallotgen, el casal és d'Igualada!*, a través de la qual defensen l'okupació de l'espai com a acció de desobediència. Més de 30 entitats de la ciutat i la comarca ja s'han sumat al manifest. Paral·lelament, s'ha iniciat una via de negociació amb l'Ajuntament per buscar una solució dialogada davant la necessitat del moviment juvenil de la ciutat i la societat civil igualadina d'espais físics de trobada.

En el marc de la campanya contra el desallotjament, les joves van convocar una assemblea oberta el 17 de gener per exposar la situació actual i afrontar les setmanes prèvies a l'intent de desallotjament, a més de reflexionar sobre la manera de relacionar-se amb la resta d'entitats de la ciutat.

Banc Expropiat GRÀCIA

Fa més de dos anys, el Banc Expropiat de Gràcia, situat a la Travessera de Gràcia 181, era una seu de Caixa Tarragona, entitat que va ser absorbida pel banc rescatat amb diners públics Catalunya Caixa. A finals de desembre de l'any passat, Catalunya Caixa va tornar a encetar el procés judicial per desallotjar el local.

L'entitat financera havia suspès el procés uns mesos enrere, però, ara, el vol reprendre i, a més, el jutjat demana 4.000 euros de fiança a les okupants per poder exercir la seva defensa durant el judici. Membres d'aquest local okupat i autogestionat han manifestat que defensaran el Banc Expropiat tal com es planteja "la defensa del bé comú, col·lectiu i comunitari", ja que l'entenen com un "centre neuràlgic de resistència" a Gràcia. Per fer-ho, han tornat a engegar la campanya que es basa a fer accions contra Catalunya Caixa. Fins ara, ja s'havien fet concentracions i empastifades en algunes seus bancàries. La campanya no s'aturarà, diuen, fins que l'entitat no retiri la denúncia. Paral·lelament, les activitats del CSO segueixen en marxa: cinefòrums, classes de swing, classes d'idiomes, tallers de poesia o taller de costura, entre d'altres.

Can Sanpere PREMIÀ DE MAR

Can Sanpere és una antiga fàbrica situada al centre de Premià de Mar que sempre ha tingut el fantasma de l'especulació urbanística al darrere. La pressió popular la va situar en el debat polític institucional i es va aconseguir l'aprovació d'un Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) que canviava l'ús del sòl d'industrial a equipaments i zona verda. Núñez i Navarro, propietari de la nau, va decidir portar l'Ajuntament als tribunals per partida doble: per aconseguir el canvi d'usos i per adquirir la llicència d'inici d'obres. La sentència judicial sobre el canvi d'usos encara està en procés; la resolució contenciosa administrativa sobre la llicència d'obres, en canvi, la van aconseguir a finals de 2012.

En aquest context, la mobilització popular es va reactivar –a finals de març de 2013– a través de la Plataforma Can Sanpere 100% Públic i, poc després, es va okupar la fàbrica per impedir l'inici de les obres. Havia nascut el Centre Social Autogestionat Can Sanpere. La sentència sobre els usos, que s'està a punt de fer pública, posa en perill directe Can Sanpere i el seu projecte autogestionat. És per això que es va decidir convocar, amb urgència, una assemblea el 12 de gener. La finalitat: incrementar la difusió del projecte i generar mobilització popular més enllà de les parets de la fàbrica.

Mentrestant, el CSA continuarà desenvolupant activitats amb normalitat. El fet que s'hagi convertit en un subjecte polític propi ha servit perquè moltes premianques ubiquein Can Sanpere al mapa i creixi el sentiment de pertinença col·lectiva.

Ateneu La Sèquia MANRESA

Acampada contra el desallotjament de l'Ateneu La Sèquia de Manresa / NATÀLIA VIRGILI

L'edifici de l'Ateneu La Sèquia, a Manresa, havia estat una escola i una residència per a la gent gran durant les últimes dècades. Quan va ser okupat, feia vuit anys que estava abandonat. L'immoble és propietat de la congregació religiosa Hijas de San José, que té la seu central a Madrid i que va presentar una denúncia contra les okupants. La gent de l'Ateneu es va posar en contacte amb la congregació per intentar obrir un procés de mediació i trobar una solució no judicial a la situació, cosa que les

religioses van rebutjar. Tot plegat va desencadenar en un judici, que va ser precedit per una setmana de mobilitzacions, durant la qual van plantar 40 tendes d'acampada a la plaça de l'ajuntament durant cinc dies per difondre el conflicte i intentar aturar el judici. També van fer una manifestació que va aplegar més de 500 persones. L'Ateneu va recollir més d'un miler de signatures i el suport de nombroses entitats de diversos àmbits de la ciutat. La sentència del judici, que va arribar amb una gran rapi-

desa, va ser negativa per l'Ateneu, ja que obligava al desallotjament forçós de la finca. Després d'això, l'Ateneu va presentar un recurs a l'Audiència de Barcelona el 3 de gener, del qual esperen resposta. La incertesa judicial, però, no ha frenat l'activitat de l'Ateneu ni un moment i, els darrers mesos, s'hi han obert una sala polivalent, un gimnàs, una biblioteca i una botiga d'intercanvi i s'hi han iniciat projectes com una ludoteca, grups de conversa en diferents llengües o un cor de queixa.

OPINIÓ LLIURE

La diversitat d'opinions sobre el dret a la consulta

Miren Etxezarreta

Economista

@La_Directa

No hi ha cap mena de dubte que el dret a la consulta serà un tema cabdal a Catalunya aquest 2014. La majoria de la població va construir la seva opinió al respecte d'acord amb les seves idees i fonts d'informació. Per la meua banda, he fet el mateix. He participat amb molt interès en sòlids debats sobre el tema, a més de llegir i escoltar múltiples opinions alienes. Per a mi, és un tema important i molt seriós que no permet la inhibició.

No havia pensat que podia ser d'interès manifestar públicament la meua posició sobre la consulta. No obstant això, em trobo que m'han demanat la signatura per donar suport públicament a una opció específica. Cap de les opcions que m'ofereixen no em satisfà. Això em porta a precisar en públic les meves idees amb l'esperança que puguin ajudar altres persones que, com jo, es trobin encaixades en opcions forçoses que no responen al seu pensament ni a les seves preferències.

Sobre el dret a la consulta, sense cap dubte, rotundament, sí. Considero absolutament legítim i raonable que es preguntin a la població, en aquest cas, la catalana, amb qui vol conviure. Em sembla que és un dret fonamental al qual no es pot renunciar amb arguments legalistes i menys quan una part molt important d'aquesta població està expressant la seva voluntat de manifestar-se al respecte. És increïble que hi pugui haver opinions en contra.

Però aquesta pregunta i les possibles respostes no vénen soles. No em toca avaluar l'adequació tècnica de la pregunta, però cal reconèixer que el seu disseny, l'entorn en què es presenten, els qui la realitzen i les conseqüències que es desprenen de les respostes estan estretament vinculades i predeterminen l'opció de l'independentisme.

Pregunten, primer, si es vol un Estat; i em plantejo: on ha quedat la tradició anarquista, tan rica en aquest país? De fet, ja hi ha hagut algunes manifestacions al respecte¹. A més, no es reconeix l'existència de noves tendències socials que propugnen societats sense un Estat tal com es coneix fins ara. Aquesta primera pregunta força una opció molt delimitada, situada en una visió molt convencional del caràcter de l'Estat.

Però, probablement, el *quid* de la qüestió és la segona pregunta: vol que aquest Estat sigui independent? I és en la qüestió de la independència, on la meua posició està més allunyada.

Parteixo del fet que les societats capitalistes actuals són injustes, indesitjables i inviablès, tant des del punt de vista social com ambiental i econòmic. Preten treballar per societats radicalment diferents, no capitalistes, centrades en el benestar i la felicitat de totes les persones; i en aquest marc, no em sembla que la independència de Catalunya, en aquest moment històric, sigui el millor instrument per avançar cap a aquesta societat que necessitem. Fins i tot em preocupa perquè crec que, en el context actual, està suposant un fre a altres lluites pel canvi social radical. A més: independència d'Espanya i, per a molts independentistes, acceptació de l'Europa de la *troika*? Em costa molt d'entendre.

Tinc molts bons amics i amigues independentistes (amb els quals segueixo sopant, tot i el que opini el ministre de l'Interior), amb els quals comparteixo

No ser independentista no vol dir ser espanyolista o de dretes ni ser pròxima a Ciutadans, el PP, UpyD, el PSC o el PSOE

aquest anhel d'una societat totalment diferent. Crec que la diferència essencial és que ells consideren que l'independentisme actual pot ser un mitjà per avançar cap a aquesta societat alternativa desitjada i a mi no m'ho sembla. Crec que hauríem d'estar buscant altres mitjans i intensificant els que ja existeixen, amb la ciutadania de l'Estat espanyol, amb els lluitadors i les lluitadores de tot Europa i del món, enlloc de dedicar les nostres energies a aquest tema.

Tampoc vull ser independentista per estratègia. Em sembla que l'honestedat ha de ser el punt de partida de qualsevol interès social i que aquest procediment és poc eficient. Tampoc puc ser independentista només pel meu fort rebuig al poder de Madrid, tot i que, la veritat, és que fa grans mèrits per a això.

Si observo els plantejaments majoritaris que s'estan fent respecte a la independència, els qui la impulsen, les aliances que s'estan construint, la importància relativa que s'està donant als problemes, arribo a la conclusió que aquest desig d'independència no és el que ajudarà a

/ SEISDEDOS

construir la societat alternativa que tant desitjarem. Per això no puc ser independentista.

Però vull precisar, *molt i molt*, que això no vol dir que estigui d'acord amb el nacionalisme espanyol de cap tipus i encara menys amb el govern de l'Estat. Ni amb propostes federalistes fetes per partits mancats de tota credibilitat. Ni, fins i tot, amb el que manifesten algunes esquerres, a les quals els costa entendre els sentiments identitaris. Estic molt lluny d'ells i els rebuig totalment. Es pot no ser independentista però entendre i compartir els sentiments identitaris i tenir una magnífica convivència de vida

a Catalunya, cosa que gaudeixo i agraeixo des de fa molts anys. Tampoc puc imaginar la societat que anhele sense una forta sensibilitat i una actuació identitària. No ser independentista no vol dir ser espanyolista o de dretes, ni ser pròxima a Ciutadans, el PP, UpyD, el PSC o el PSOE. Què això ens deixa en un buit? Potser ho veuen així els que veuen el problema en termes d'independentisme o no. No ho veiem així els que volem seguir treballant amb tots i totes per construir una societat justa i sostenible per a tothom. ◀

¹ Manifest pel No-Sí del Grup de Reflexió per l'Autonomia: ves.cat/izg0

PERSPECTIVA

No volem més històries d'assassins del Born

Mireia Escobar

Coordinadora pedagògica del projecte Ta-Aixira de l'Espai d'Inclusió i Formació del Casc Antic (EICA)

@La_Directa

Aquests dies, s'està creant molta alarma social al voltant del *boig del Born*, un *criminal perillós* que va deixar en suspens el veïnat i la policia des que, el dimarts 7 de gener, va ferir un home i en va matar un altre en un carrer del cèntric barri de Barcelona.

Aquest jove va arribar essent un nen, sol, segurament amagat als baixos d'un camió i a la recerca d'oportunitats, com molts altres menors, els anomenats *menors migrants no acompanyats*. D'acord amb la legislació que empara tots els menors, siguin de l'origen que siguin, el noi va ser tutelat per l'administració i acollit en un centre de protecció. Segons fonts internes, el jove mantenia una bona actitud, s'impli-cava en els estudis de formació ocupacional que cursava al Raval i progressava ràpidament pel que fa al castellà. Llavors, què li va passar pel cap per arribar a convertir-se en un monstre que ataca i mata persones sense motiu aparent?

Després d'assolir la majoria d'edat i, per tant, abandonar els centres on són emparats, els joves tutelats -estrangers i espanyols- es troben en una situació d'especial vulnerabilitat. Sense el suport de les seves famílies, es veuen obligats a fer front a l'autonomia amb divuit anys acabats de fer; en aquest sentit, cal recordar que, segons l'Institut de la Joventut (2012), l'edat mitjana d'emancipació a Espanya cada vegada s'acosta més als 30 anys. En el cas dels joves migrants, als problemes relacionats amb la regularització, s'hi afegeix l'absència de la família, la manca d'una xarxa social prou sòlida, les barreres lingüístiques i l'escassa formació per accedir al món laboral. Afrontar l'autonomia en aquestes circumstàncies és pràcticament impossible, si no és que ets l'afortunat que rep suport de l'administració després de la majoria d'edat.

Però aquest jove, com molts altres, feia deu mesos que era al carrer, sobrevivint dia a dia a base d'estirades i evadint-se de la seva nova realitat esnifant cola. Així, no va poder continuar la formació ni res del que, en el seu dia, s'havia proposat i va ser abocat a una espiral de degradació que, finalment, l'ha dut a la presó, on pagarà la mort d'una persona innocent. Els testimonis diuen que parlava sol, exaltat, nerviós, desencaixat, fins que, de matinada, el van detenir.

/ MANUEL CLAVERO

Sorprèn, aquesta història, si tenim en compte que, tres setmanes abans de l'incident, durant la presentació d'un documental sobre trajectòries de joves extutelats, alguns responsables de l'atenció a aquest col·lectiu van declarar davant els espectadors l'èxit de les polítiques dutes a terme en l'acompanyament dels joves en el seu trànsit a la vida adulta. De fet, alguns mitjans, els mateixos que criminalitzen el col·lectiu a cop mediàtic, ja s'han encarregat de publicitar aquest suposat èxit utilitzant els testimonis d'alguns joves que, prèviament seleccionats, ens han explicat les seves històries.

Des del projecte Ta-Aixira de l'Espai d'Inclusió i Formació del Casc Antic (EICA), que compta amb més de deu anys d'experiència en l'acollida d'aquest col·lectiu, asse-

gurem que es continuen detectant casos greus de risc social un cop assolida la majoria d'edat. Aquesta situació, augmentada i cronificada arran de la crisi econòmica, va impulsar l'entitat a presentar un manifest davant el Síndic de Greuges, l'any 2012, per denunciar la vulnerabilitat d'aquests joves.

En definitiva, tenim cura dels nens deseparats per abandonar-los quan fan divuit anys i convertir-los en carn de canó. Fins que un noi drogat fins al capdamunt acaba matant. Però. És clar, "és el que vénen a fer", "a robar i assassinar". No s'equivoquin, senyors, nosaltres els vam convertir en *nens del carrer*, abans no ho havien estat mai. I com més s'omplien les presons de joves que havien estat menors protegits, més ens hauriem d'adonar del fracàs dels nostres sistemes de protecció. ◀

CANVI DE RUMB

Allò que no estava escrit a l'agenda de Trias

Pau Sotelo

Plataforma Stop Pujades

@StopPujades

Cada any, amb l'apujada nadalenc dels preus del transport públic, l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM) i Xavier Trias, alcalde de Barcelona, ja compten que hi haurà un conjunt de mobilitzacions contràries, que ja incorporen a la seva agenda política i dins el cost d'aplicació de les noves tarifes. Aquest any, però, han tingut algun imprevist.

El dia 30 de desembre, després de l'anunci de l'augment de tarifes, entitats, veïnes i usuàries vam organitzar concentracions a tres estacions de metro diferents per reclamar la congelació tarifària. Al mateix temps, fèiem una crida a la resta de barris a sumar-s'hi la setmana següent.

Segons ens van comunicar uns treballadors del metro, l'empresa esperava que, aquell dia, s'obriessin màquines, un *no paguem* generalitzat, algun enfrontament i que la protesta s'acabés allà. El que no s'esperaven, però, és que entenguéssim la jornada com un primer pas per acumular més força i, sobretot, que aquesta acabés tenint un caràcter descentralitzat i expansiu.

A partir d'allà, l'assemblea de coordinació de la Plataforma Stop Pujades va acordar un objectiu inicial: la retirada de les tarifes d'ATM 2014 com a pas previ a l'establiment d'una taula social de negociació tarifària. Quan vam saber què és el que reivindicàvem (i conscients que aquesta seria una meta per continuar treballant per un transport públic a preus populars), ens vam dotar d'un mètode organitzatiu senzillíssim i molt inclusiu.

Les concentracions es van anar estenent a les convocatòries dels dies 3, 9 i 15 i van sumar fins a 22 convocatòries simultànies. El dia 15, a més, es van produir talls a tres línies de metro. Diferents combos van ser bloquejats simultàniament per veïns i usuàries, joves i grans, durant quinze minuts. Així s'acabava la darrera mobilització, que ja convocava una nova cita pel dia 22.

Amb aquesta demostració de força col·lectiva i acumulativa i sota l'ombra dels episodis de Gironella, l'ATM va anunciar una trobada amb les entitats implicades en la mobilització. Aquesta cita, com era d'esperar, no s'ha produït. No obstant això, tot plegat ha servit per fer-nos veure que s'està movent alguna cosa a palau i que, contra el seu pronòstic, se'ls ha escolat dins la seva inexpugnable agenda política. ◀

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra, 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Les martiritzadores factures

Josep M. Loste i Romero
Portbou (Alt Empordà)

Malgrat que els jerarques del PP pontifiquen que la crisi econòmica s'ha acabat, el gruix dels mortals cada cop anem més malament. Encara que declarin que hem entrat al camí del creixement econòmic, els particulars i les famílies han de fer miracles per poder fer front a les factures domèstiques dels subministraments bàsics. Més enllà de l'atur i la pobresa, el fet de poder arribar a pagar normalment cada mes les despeses bàsiques d'aigua, llum, gas, telèfon, electricitat i -ja no diguem- el lloguer o la hipoteca s'ha convertit en un autèntic esport de risc. I, és clar, quan hom no pot utilitzar -per raons econòmiques i socials- aquests sis serveis bàsics, ja no té cabuda en la nostra societat i esdevé un autèntic *mort vivent*. Tot això ve al cas

d'unes estadístiques publicades per la Unió Europea darrerament, on es diu que, al vell continent i, particularment a l'Estat espanyol, les desigualtats salarials entre els sous dels directius de les empreses i els treballadors han augmentat de manera abismal. El capitalisme financer -cínic i, a voltes, metafísic (en el sentit industrial del terme)- està vampiritzant completament la classe mitjana i creant les bases per un sistema polític irresponsable, antidemocràtic i rabiüdament insostenible. I aquí, quan apareix la paraula política, cal esmentar ben clarament que aquesta està fracassant estrepitosament; ja que la política, en democràcia, és la clau de volta que permet viure en una societat mínimament digna i justa; és l'instrument per lluitar eficaçment contra la xacra de la corrupció que és la conseqüència dels interessos econòmics descontrolats d'una minoria molt minoritària. De fet, la política és la que ha de fer possible una justícia social, eficaç i independent, que escapci de debò la corrupció i les desigualtats i ens permeti fer front a les martiritzadores factures domèstiques. ◀

PENSEM

El fantasma de la desprotecció

Rafael Morata
@fel_dallonses

Davant l'estancament del mercat laboral, moltes veus ens animen a *emprendre*. Emprendre, la vareta màgica que transforma en possibilitats tot allò que toca. Al món fantàstic de la publicitat i els discursos, hi ha persones emprenedores; a la pràctica, hi ha persones autònomes. El darrer increment del 20% en la cotització a la Seguretat Social de les persones autònomes societàries va en contra d'aquest suposat suport a l'emprenedoria i complica les coses a les persones autònomes propietàries de cooperatives, entre d'altres, que ja saben de sobres els malabaris que han de fer per subsistir. Sense xarxa de seguretat en cas d'atur i especulant sobre quina pensió els quedarà, les persones autònomes, societàries o no, tenen sempre present que fan vida a un pas de la desprotecció social.

D'altra banda, la reforma laboral no ha comportat cap canvi substancial en l'ocu-

pació, però ja sabem que aquest no era l'objectiu, sinó aprofitar l'estat d'excepció induït per aprofundir en l'erosió dels drets laborals de les persones assalariades. Al mateix temps, la tradicional desmobilització del col·lectiu de persones autònomes és una raó més per empènyer la gent a *emprendre*. Aleshores, si l'objectiu no és generar ocupació, què hi ha darrere totes aquestes mesures? Senzillament, afaïonar un mercat laboral a mida dels interessos de les grans corporacions, submis, manejable i dirigit, amb les estructures empresarials desitjades i esperades, on l'amenaça constant de la desprotecció, ja sia en les prestacions socials de l'assalariada, ja sia en les condicions de la treballadora per compte propi, sigui prou motiu per no bellugar-se gaire o, com a molt, subscriure una pòlissa de salut privada, pel que pugui passar. Això últim és el segon eix d'aquesta política, que primer s'ha de coordinar amb el desmantellament, més o menys velat, de la sanitat pública, per incidir en el fantasma de la desprotecció. És un front aparentment doble que cal combatre com un de sol. ◀

COM S'HA FET

Aquest cap de setmana hem fet assemblea general a l'Ateneu Popular de Cornellà, on ens han acollit molt bé i ens han alimentat encara millor, gràcies a la gent de Cornellà Sense Fronteres. La cirereta de la jornada va ser la ruta històrica pel Cornellà proletari i lluitador que ens van fer al final de l'assemblea, amb les explicacions exquisides d'en Vidal. Dos temes van recórrer de dalt a baix tota l'assemblea: els diners i l'organització. Són temes comuns a totes les assemblees, sí, d'acord, però nosaltres estem ficades de ple en la resolució d'aquestes qüestions. Des de l'aparició de la nova web de la DIRECTA, hi ha hagut molts canvis, hem crescut i hem augmentat molt el volum de feina. Ara, ja fa temps que sabem que ens trobem en aquell punt en què

hem d'agafar embranzida per fer un salt endavant. Sabem que no podem continuar molt temps fent les tasques que fem de la manera que les fem. Per això necessitem un augment d'ingressos que estabilitzi l'economia del projecte i necessitem una reorganització efectiva per poder fer tota la feina que tenim per fer. Però, sobretot, necessitem més suport humà, perquè no oblideu que la base de la nostra força és el treball voluntari i militant. Així doncs, ja ho sabeu, ara més que mai, si teniu ganes de col·laborar, no dubteu a venir, sereu benvingudes. D'altra banda, aquesta setmana, es farà una reunió a l'Espai dels somnis, casal autogestionat d'Igualada, per activar una corresponsalia a l'Anoia. Com veieu, no parem mai. Fins la setmana que veu. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ AUTORIA

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: G-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

CC LICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

- 1. Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciat.
- 2. No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
- 3. Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva licència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs. NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscriptions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Adrián Crespo i Isabel Benítez **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig i Helena Ojeda **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hiba Arbide, Josean Llorente i Carles Bianco **Agenda** Arnau Galí **La indirecta** Alex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Ferran Domènech **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 21

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

MIRALLS

Núria Vidal de Llobatera:
“És molt greu que es
privatitzi el cicle de l'aigua”
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Llibertat per aprendre
pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lacrua 178

DIRECTA 346
22 de gener de 2014

FOTOGRAFIA:
Raúl Soría

A FONTS | LES PROTESTES ABANS DE L'ARRIBADA DE THATCHER

L'hivern del descontentament

Entre octubre de 1978 i el març de 1979, la Gran Bretanya viu un període convuls: l'empobriment generalitzat de les classes mitjanes desferma un seguit de vagues que generen greus alteracions d'ordre públic. Les causes de l'esclat? La pèrdua del poder adquisitiu de la classe mitjana, l'augment del nombre de gent aturada, les reduccions dels subsidis i dels fons dels serveis socials, la pèrdua de valor de la lliura britànica... I un factor important: la incapacitat de la classe governant, que, lluny de solucionar els conflictes, els atia. L'arribada al poder de Margaret Thatcher el 1979 posa fi a aquest període de caos de ressos prerevolucionaris.

Xavier Díez
afons@directa.cat

*And there is not future
in England's dreaming
No future
No future for you
No future for me*
Sex Pistols

A principis de 1977, la banda de punk-rock Sex Pistols va enregistrar "God Save The Queen", la que seria la seva cançó més emblemàtica. També, segons el crític musical Alexis Petridis, la més censurada del pop britànic. El grup liderat per Johnny Rotten va aconseguir centrar l'atenció a causa de l'escàndol d'una lletra molt provocativa que atacava la monarquia, encara símbol de l'orgull de la Gran Bretanya, i de l'habilitat per convertir els seus concerts en batalles campals. Encara que les emissores de ràdio i les cadenes de venda de discos van boicotejar el *single*, aquest va assolir el número

*Abans de l'esclat, es
mantenia un malestar
social subjacent, sovint
expressat en cultures
juvenils rupturistes i
una certa desesperança
existencial*

dos a la llista d'èxits. Al cap i a la fi, més enllà d'una estètica trencadora i una tècnica musical lamentable, aquest grup d'adolescents suburbials de classe treballadora havia aconseguit posar lletra a la música depriment que s'anava estenent al creixement desmoralitzat Regne Unit de la dècada dels setanta. Unes paraules que van acabar essent

profètiques de les dècades posteriors, que anticipen el final del consens keynesià i l'inici d'un conjunt de transformacions en la dinàmica d'un present neoliberal i hiperindividualista: *no future*.

El mateix any, el sindicalista Roger Chater va titular un informe comptable sobre la situació econòmica del moment *Winter on Discontent*, tot fent referència a una de les frases del drama de Shakespeare, *Ricard III*: "*Now is a winter of our discontent*". Uns quants mesos després, durant una onada de vagues i aldarulls sense precedents arreu, en el context d'unes condicions meteorològiques especialment crues, l'editorialista del diari *The Sun* Larry Lamb va fer servir l'expressió per descriure aquest període de conflicti-vitat comprès entre l'octubre de 1978 i el març de 1979, un període en què les vagues de transportistes, infermeres, escombriaires, ferroviaris, miners o treballadores industrials amenaçaven amb el col·lapse del que encara es considerava una gran potència. Com a símptoma macabre d'aquesta crisi, fins i tot els enterraments d'algunes regions angleses s'havien negat a donar sepultura als difunts, fet que va propiciar l'acumulació de cadàvers al dipòsit, fins al punt que les autoritats van considerar la possibilitat de llançar-los al mar.

La gestació d'una revolució conservadora

Tony Judt afirmava que totes les revolucions polítiques de rellevància vénen precedides d'una transformació del panorama intel·lectual. I, encara que la conjuntura econòmica de finals de la dècada dels setanta es caracteritzava per la crisi energètica de 1973 i una inflació desbocada, el malestar era pre-existent. La victòria aliada a la Segona Guerra Mundial no podia amagar la

El context econòmic dels anys setanta havia estroncat les tres dècades de creixement i prosperitat de postguerra

ruïna econòmica i material d'Europa ni podia fer oblidar que bona part del conflicte estava motivat per l'ensulsiada del model capitalista liberal, responsable de la llarga depressió de la dècada de 1930. Així, els britànics van decidir prescindir del món vell i aristocràtic representat per Winston Churchill i van establir allò que els historiadors hem anomenat *consensus keynesià* o socialdemòcrata, amb la reducció de les desigualtats socials i la intervenció de l'Estat com a regulador de l'economia. El context de guerra freda, amb l'amenaça (per a molts, esperança) comunista, també resultava ser un estímul per proveir de serveis públics gratuïts (especialment sanitat i educació), sistemes de pensions públiques, habitatges de lloguer municipal assequibles i increments salarials notables, amb lleis i regulacions que atorgaven un poder considerable als sindicats.

Tanmateix, algunes coses estaven canviant. En primer lloc, la pompa, circumstància i autoestima britànica, no podia ocultar el desmantellament del seu antic imperi. Més enllà de les independències de les antigues colònies, dissimulades rere l'aparència d'una Commonwealth, la pèrdua dels territoris d'ultramar implicava la desaparició d'una de les seves principals fonts d'ingressos. El sistema de *welfare* instaurat a la fi de la guerra

havia universalitzat serveis, encara que sovint subfinançats, deficitaris i mal administrats. Els habitatges públics, d'estètica casernària i segregats dels centres de les ciutats, havien acabat esdevenint guetos; malgrat una certa convergència salarial i d'ingressos, les desigualtats ocultes es mantenien tan sòlides com sempre, en una societat britànica caracteritzada per les rigides-

Les classes populars, més que una revolta, havien experimentat les convulsions pròpies de l'heroïna, prèvia a la seva qui sap si definitiva defunció

- ses i els classismes. Tot plegat mantenia un malestar social subjacent, sovint expressat en cultures juvenils rupturistes, confrontacions generacionals i una certa desesperança existencial, com la descrita a les obres teatrals de John Osborne o a les lletres explosives i els acords desafinats dels Sex Pistols.

De fet, el maig parisenc de 1968 es pot entendre com una revolta contra aquest món esclerotitzat de postguerra, com una protesta individual contra les rigideses del sistema i un dissentiment provocador respecte a un ordre asfixiant. Tanmateix, com assenyalen alguns analistes posteriors com

Francesc Marc Álvaro, també com el triomf de l'hedonisme egocèntric per damunt de l'esperit comunitari com a índex de ruptura respecte als nexes socials que cohesionen una societat. I això presagia, en certa manera, el que s'esdevindrà a partir de la dècada de 1980 i que, a la Gran Bretanya, prendrà el nom propi de Margaret Thatcher, en el fons, l'encarnació d'aquest fantasma difús d'aquesta revolució política que, com assenyalava Tony Judt, catalitzava aquesta transformació del panorama intel·lectual gestada al llarg dels setanta.

Quan tothom era infeliç

El context econòmic dels anys setanta havia estroncat les tres dècades de creixement i prosperitat de postguerra. El primer clau al taüt del consens keynesià el va donar el president Richard Nixon el 1971, en acabar amb la convertibilitat del dòlar. Les despeses sense fi de la guerra del Vietnam van empènyer el president nord-americà a dissociar la moneda del patró or per fer servir la màquina d'imprimir diners a fi de poder continuar omplint el pou sense fons del conflicte asiàtic. Dos anys després i arran d'un nova confrontació bèl·lica al Pròxim Orient, la guerra del Yom Kippur, es va restringir la producció de petroli per part dels països exportadors de petroli

organitzats al voltant de l'OPEP, cosa que va multiplicar el preu del barril en una societat absolutament dependent d'aquest combustible. La conseqüència va ser una crisi fonamentada en el que els economistes han anomenat *estanflació*, un fenomen on es combina un estancament econòmic amb una inflació elevada. Això genera tensions internes a cada país. En el cas britànic, l'absència de creixement i l'escalat inflacionari comencen a tenir els seus efectes tòxics dins d'una societat amb antagonismes larvats.

Tolstoi explica que les famílies felices s'assemblen. Les infelices, ho són cadascuna a la seva manera. La pèrdua de valor de la lliura britànica, que arriba al 26,9% el 1975, implica un empobriment generalitzat de les classes mitjanes i desferma un seguit de vagues entre els treballadors industrials per mantenir un poder adquisitiu erosionat. Uns sindicats forts i ben organitzats a les grans empreses desfermen un seguit de conflictes en aquest període. Tant el govern conservador d'Edward Heath (1970-1974) com els laboristes de Harold Wilson (1974-1976) i James Callaghan (1976-1979) fracassen a l'hora de fer front a la situació. No només això, sinó que demostren una gran incapacitat a l'hora d'establir estratègies coherents i d'assolir un mínim d'autoritat durant

l'expansió exponencial dels conflictes. De fet, la intervenció política, més que solucionar problemes, sembla aturar-los. Uns sindicats decidits i segurs de si mateixos fan servir tàctiques de negociació i confrontació directa amb la patronal. Contravenint els consells i les ordres del govern, que pretén fixar uns increments salarials molt per sota de la inflació per evitar que aquesta es dispari, l'empresariat prefereix arribar a acords particulars amb els líders sindicals al marge de les directives governamentals. Aquesta acció deixa en evidència el govern, que es veu ultrapassat pels esdeveniments. L'èxit en alguns conflictes laborals empeny el sector públic (en especial el sector sanitari, empleats municipals, personal administratiu), amb uns salaris molt inferiors al sector privat, que comença a protagonitzar vagues i mobilitzacions que escenifiquen un caos de ressons prerrevolucionaris. Als hospitals, només s'atenen les urgències. Les escombraries s'amunteguen a diversos barris. El transport deixa de funcionar. Als serveis de llum, gas i aigua, sovintegen els talls de subministrament. La gent morta no és enterrada...

Davant la pressió, alguns municipis, tot imitant les patronals, prescindeixen de les ordres taxatives de Callaghan i el seu implacable canceller de l'Exchequer (ministre d'Hisenda) Denis Healey de no apujar

L'hivern del descontentament, s'esdevé una mena d'esclat furiós de tots els sectors de la societat britànica; tothom és infeliç a la seva manera i la quotidianitat és alterada a tots els nivells

salaris per damunt del 5% i negocien alces clarament superiors perquè els treballadors públics deixin de perdre poder adquisitiu de dos dígits anuals de percentatge. Per assumir la despesa, ajuntaments i regidors tiren de dèficit, o apugen impostos de manera unilateral. Les classes mitjanes, petits botiguers, rendistes, estalviadores (i base electoral tradicional de l'oposició *tory*) observen, entre espantades i indignades, aquests desordres públics, l'alteració constant de la vida quotidiana, la creixent càrrega impositiva i la imparabile disminució del valor del seu capital.

En aquesta situació límit, el Regne Unit ha de passar per la humiliació de sol·licitar ajut financer al Fons Monetari Internacional (FMI). No era l'FMI sorgit de Bretton Woods, abocat al suport de la reconstrucció ordenada de la postguerra. Es tractava d'una institució ja colonitzada pels Chi-

cago Boys que, tot just feia pocs anys, havien imposat una teràpia de xoc, *manu militari*, al Xile de Pinochet. Així doncs, a canvi de 2.300 milions de lliures, el govern imposa un seguit de reformes d'orientació neoliberal, amb un programa de reestructuració econòmica que comporta incrementar el nombre de persones aturades (el 1977, la xifra s'acostava als dos milions, en un país on feia dècades que hi havia plena ocupació), reduir els subsidis, retirar fons de finançament als serveis socials i instaurar un seguit de reformes laborals que implicaven la creació d'una nova perifèria de treballadors a temps parcial, amb desprotecció social i sense aixopluc sindical. La conseqüència és doble: la primera, econòmica, ja que comporta una reducció del creixement, un empitjorament de la situació social i un increment de les desigualtats; la segona, política, les classes treballadores ho viuen com una amarga traïció del partit laborista, el seu punt de referència, el partit que sempre ha estat l'expressió de les seves inquietuds i anhels.

Escombraries acumulades a una cantonada del barri londinenc de Tottenham durant l'hivern del descontentament

Enmig d'aquest cúmulo de despropòsits, l'hivern del descontentament, s'esdevé una mena d'esclat furiós per part de tots i cadascun dels sectors de la societat britànica. Tothom és infeliç a la seva manera i la quotidianitat és alterada a tots els nivells, entre el ressentiment d'una classe treballadora abandonada a la seva dissort i unes classes mitjanes horroritzades per l'alteració de l'ordre. I tot plegat passa durant els mesos, especialment a principis de 1979, en què es registren les temperatures més baixes des de 1962.

'Crisis, what crisis?'

El 1975, el refinat grup de pop britànic Supertramp publicava el seu àlbum *Crisis, what crisis?*. En plena depressió arran de l'increment desmesurat del preu del petroli de 1973, a la portada, sota un para-sol taronja, s'exhibia un personatge còmodament assegut en una gandula de platja disposat a gaudir d'un dia de plaer. Al fons i en blanc i negre, un inquietant panorama de xemeneies i runa suburbial s'exhi-

bia com a contrapunt d'una felicitat impossible, com a paradoxa dels elements contradictoris. Probablement, aquest cèlebre fotomuntatge devia inspirar el periodista del sensacionalista i conservador *The Sun* que va fer servir la frase com a titular per resumir l'actitud del primer ministre Callaghan, que, el gener de 1979, tornant d'un viatge per l'illa caribenya de Guadalupe i durant una inacabable vaga de transportistes, va minimitzar la situació d'esclat social a la Gran Bretanya.

La crisi política va seguir a la inestabilitat social. En una Anglaterra fatigada, enfrontada i desmoralitzada i després de perdre una moció de confiança el mes de març, es van convocar eleccions. El Partit Conservador, liderat per una enèrgica Margaret Thatcher, que havia sabut catalitzar la indignació de les classes mitjanes en aquesta dinàmica de vagues, conflictes, aldarulls al carrer, irrupció de piquets als hospitals i alteració del funcionament de les institucions, obtingué una victòria electoral contundent. Thatcher va saber mobilitzar el seu electorat a partir de la seva reiterada insistència en la necessitat d'aplicar mesures radicals i va fer servir les institucions per esclafar els sindicats i posar fi a vagues i manifestacions amb contundència.

Margaret Thatcher va fer servir les institucions per esclafar els sindicats i posar fi a vagues i manifestacions amb contundència

La líder conservadora també es va beneficiar de la desmoralització de les bases laboristes, abandonades per un partit que començava a assumir, silenciosament, els principis rectorals del Consens de Washington i que, precisament per això, esdevenia un partit creixentment dividit, enfrontat i ideològicament derrotat. Com veïem, les revolucions polítiques de rellevància vénen precedides d'una transformació del panorama intel·lectual. I la batalla de les idees, l'havien començat a perdre. Tot just havien iniciat la travessa del desert.

Com una metàfora, el baixista dels Sex Pistols, Sid Vicious, acabava de morir d'una sobredosi a Nova York. En certa mesura, el malestar social britànic, expressat en l'himne apòcrif "God Save the Queen", havia viscut una intensa agitació fins al punt que les classes populars, més que una revolta, havien experimentat les convulsions pròpies de l'heroïna, prèvia a la seva qui sap si definitiva defunció. Al cap i a la fi, tot un món, el somni anglès de les classes treballadores, s'havia quedat sense futur...

Núria Vidal de Llobatera: “És molt greu que es privatitzi el cic

FOTOGRAFIA
Ramon

Parlar de Núria Vidal de Llobatera (1945) equival a fer un recorregut per la història recent del moviment ecologista a Catalunya. Una concepció d'ecologisme que no es pot deslligar de la dimensió social i que entra en contacte amb la resta de moviments transformadors. A les acaballes del franquisme, es va haver d'exiliar a Suècia, on va conèixer la lluita contra les centrals nuclears. Més endavant, com a activista d'Ecologistes en Acció, aquesta biòloga i experta en ecologia urbana ha aportat la seva experiència a multitud de mobilitzacions i plataformes en defensa del territori.

Carles Masjà
entrevista@directa.cat

Quin va ser el teu primer contacte amb l'activitat política a Catalunya?

Jo era del Sindicat Democràtic d'Estudiants i, més tard, vaig implicar-me en el moviment de mestres. A la Universitat de Barcelona, vaig acumular una cinquantena de causes pendents per associació il·lícita, manifestació il·legal, propaganda il·legal... Així doncs, el 1974, vaig marxar per no acabar a la presó de dones de la Trinitat. El meu advocat era Miquel Roca, que en aquells moments no era monàrquic, sinó que pertanyia al Front Obrer de Catalunya (FOC). Primer, em vaig exiliar a París i, després, vaig marxar a Suècia perquè el tema dels papers era més ràpid.

Quina impressió et vas endur de Suècia i del seu model de socialdemocràcia?

Vaig poder accedir a un salari mínim per viure i a alguns drets com a exiliada. Suècia formava part del que entenem com a societat del benestar, però, a poc a poc, em vaig anar adonant que aquest suposat paradís de la socialdemocràcia

també tenia la seva part fosca i es basava en l'explotació del tercer món mitjançant la venda d'armes. De fet, crec que l'assassinat del president Olof Palme (1986) –que no s'ha acabat d'aclarir mai del tot– segur que té relació amb competències industrials d'armament. En aquells moments, tots els moviments de solidaritat feien aportacions en concepte de cooperació externa per netejar-se la consciència i, d'altra banda, també s'invertia al tercer món. Tot això em va descol·locar i vaig veure que calia canviar el sistema completament en comptes de reformar-lo.

–
“No som prou conscients que, al segle XXI, hem arribat al límit de l'explotació del planeta”

–
L'experiència sueca també va ser important per implicar-te en l'ecologisme?

Va ser una mena d'introducció, ja que allà vaig tenir el primer contacte amb el moviment antinuclear. Quan vaig tornar de Suècia, el 1983, la transició em va decebre molt.

“Cicle de l'aigua”

Molta gent revolucionària de la meua època havia ocupat llocs de poder i s'havia tornat molt immobiliària. Més endavant, a Barcelona, es va crear Acció Ecologista, que va començar a tractar l'ecologisme des del punt de vista social. Volíem que es tinguessin en compte els límits que tenia l'energia com a motor del creixement econòmic, sobretot si l'energia era d'origen fòssil i contaminant. I fa quinze anys, Acció Ecologista es va integrar a Ecologistes en Acció, una federació de 300 col·lectius.

En definitiva, es tractava d'incorporar la dimensió social a l'ecologisme.

S'ha de tenir en compte que hi ha tres corrents ecologistes i que tots són presents a Ecologistes en Acció: el conservacionista, el que pensa que gairebé tot serà possible gràcies a la ciència i a la tecnologia –amb la introducció de l'ecoeficiència i les tecnologies netes– i, per últim, el vinculat a la justícia ambiental i l'equilibri Nord-Sud. De fet, aquest corrent neix a finals del segle xx i, a Catalunya, en tenim alguns representants com Joan Martínez Alier, amb una gran visió global i autor del llibre *El ecologisme de los pobres*. De ben jove, ja em vaig interessar per la justícia social i ambiental, la diferència entre classes i la desigualtat d'oportunitats. Aspirava a ser una bona professora, em fixava en els mètodes d'altra gent i d'altres llocs i intentava que s'entengués que nosaltres formem part de la natura. En canvi, com a biòloga, no acabava de trobar el meu lloc i em mancava el contacte amb la dimensió social. Per això em vaig sentir molt bé dins d'Acció Ecologista.

“Al principi, quan parlàvem d'ecologisme als obrers, ens deien que era una cosa petitburgesa”

Quin balanç fas de la trajectòria d'Ecologistes en Acció?

Molt positiu. El fet d'aglutinar els tres corrents ens convidava a dialogar i buscar consensos sobre la manera d'entendre la vida i la nostra relació amb la natura. És una cosa que, com a persona d'esquerres, he hagut d'anar aprenent a través de l'experiència. A la meua època, els col·lectius i partits eren molt jeràrquics i monolítics. S'ha de tenir en compte que el pensament únic no és exclusiu del capitalisme. S'ha de poder debatre amb tensió, però sense anar a la jugular. Ara, el moviment ecologista forma part de les xarxes dels moviments socials, la qual cosa és molt important. Quan vaig començar, ens reuníem amb els obrers, els parlàvem d'ecologisme i ens deien que era una cosa petitburgesa. En canvi, actualment, és més fàcil plantejar temes de privatització dels recursos bàsics o de foment de la biodiversitat. I els ecologistes participen en les mobilitzacions més transversals com, per exemple, en les marees, en l'anàlisi de l'Europa del capital i la guerra... Tot això ho valoro més que abans.

Parlaves del desencant de la transició. Hi veus algun paral·lelisme amb el moment que travessa Catalunya actualment, en el sentit que es podrien començar a moure algunes peces que es van col·locar a finals de la dècada de 1970?

Ho veig amb una barreja d'il·lusió i escepticisme. Estic a favor de moviments com el Procés Constituent, el Parlament Ciutadà, les CUP i també Iniciativa per Catalunya, tot i que és un partit tradicional. Dit això, em malfio totalment del debat sobre Estat independent-Es-

tat federal. Per començar, no sé si vull un Estat, però, en qualsevol cas, m'agradaria que la independència es plantejés respecte del sistema dominant. Per tant, crec que s'ha de lluitar per crear un sistema completament diferent des de baix. Des del Parlament, es poden fer algunes coses, però és molt difícil que es pugui canviar el model des de dins. Allende ho va intentar i mira com va acabar. D'altra banda, s'han de continuar fent mobilitzacions –com les que s'han fet fa poc contra l'encariment del transport públic– i presentar al·legacions a les lleis, encara que no ens escoltin gaire, ja que és una manera de sensibilitzar la gent sobre el comportament d'uns governs que han guanyat unes eleccions. El cas d'organitzacions com l'FMI, el Banc Mundial i l'Organització Mundial del Comerç és diferent: ningú no les ha escollides, però decideixen el destí dels pobles des del final de la Segona Guerra Mundial.

Què pot aportar la perspectiva ecofeminista en el context actual?

Les dones fem un treball molt important, que és tenir cura de la vida. Hi ha hagut un fals moviment d'emancipació que ha fet que la dona pugui treballar, però ha continuat tenint cura dels infants, la gent gran, la gent malalta... i això segueix repercutint sobre la dona, que ha de fer mans i mànigues perquè el rebost no estigui buit a finals de mes. En general, no s'ha arribat a nivells de corresponsabilitat amb l'home. En aquest sentit, l'economista Cristina Carrasco sempre diu: què passaria si les dones féssim una setmana de vaga? Com s'aguantaria la societat? L'endemà, com anirien a treballar els homes si no tenen la roba neta? Qui porta els nens a l'escola? No es dona un valor econòmic a aquesta feina, que resta invisibilitzada. L'ecologisme social reivindica una manera de viure més senzilla, amb relacions més afectives, una convivència més real i més temps lliure que no pas amb la societat de consum. Als països del Nord, les dones tenim el paper de frenar el consumisme, mentre

que, al Sud, han de desenvolupar la supervivència, ja que hi ha un desequilibri.

Com es pot lluitar contra la idea que sense creixement econòmic és impossible que hi hagi benestar?

Tampoc es tracta de dir que marxarem a viure tots sols a la muntanya en una mena de món ideal, perquè, al capdavall, les grans lluites també es fan al carrer i a les grans ciutats. No som prou conscients que, al segle XXI, hem arribat al límit de l'exploració del planeta. També estem esgotant els espais on llençar els residus que generem i, ara, a sobre, s'han inventat el comerç d'emissions de diòxid de carboni. És a dir, et deixen contaminar, però pagant, com si et poguessis menjar els diners. El tema del decreixement és complicat. És difícil anar a un grup de treballadors que s'ha quedat a l'atur perquè la seva empresa ha tancat i dir-los que hem de decreixere. S'ha de plantejar que, en comptes de fer cotxes, es podrien fabricar tramvies o ferrocarrils i que els impostos es destinessin a la llei de la dependència i a ajuts per la gent gran.

Segons la teua experiència, quines lluites creus que han estat més reeixides i quines menys?

Darrerament, crec que és molt greu la privatització del cicle de l'aigua. L'any 2000, es va començar a analitzar a fons el paper que estava fent Aigües de Barcelona arreu del món i, en aquells moments, per exemple, s'estava apropiant de les aigües d'una part important de l'Amèrica Llatina. Afortunadament, els moviments socials van expulsar aquesta empresa de l'Argentina i l'Uruguai i encara té conflictes oberts en altres llocs. Si determinats recursos bàsics com l'aigua, l'energia i les comunicacions estan a mans privades amb afany de lucre, on és la democràcia? Pel que fa a les lluites més reeixides, estem en uns moments de resistència, el tema de la contaminació ambiental a la ciutat de Barcelona és preocupant, tot i que s'ha avançat una mica gràcies al transport públic. D'altra banda, hi ha el tema d'Eurovegas, que es va aconseguir aturar, i s'està avançant pel que fa a la producció ecològica i el consum de proximitat.

Llibertat per aprendre

L'escolarització és gratuïta i garantida per llei al nostre país. Les escoles públiques, malgrat la crisi, ofereixen un servei madur i de qualitat, amb el suport d'infraestructures modernes i la tasca de milers de professionals. Cada vegada, però, més pares i mares decideixen que la seva mainada aprengui al seu

ritme, motivada per la pròpia curiositat i en un entorn familiar. L'educació a casa és una opció reconeguda legalment a molts països europeus, però, a l'Estat espanyol, existeix un buit legal i una manca de reconeixement social que afecta les famílies que practiquen aquest tipus d'educació.

L'educació a casa significa "assumir de manera integral l'educació dels fills amb la possibilitat de contactar amb especialistes per ampliar l'educació"
-
Bournagain

Manel Moles
quadernsdillacrua@setmanaridirecta.cat

El Marcos és alt –metre vuitanta llarg– i fornit, d'esquena ampla. La Sofia no és gaire alta, més aviat baixeta, però és una dona ferma. Imaginaven l'educació dels seus tres fills com un vehicle capaç de proporcionar-los tota la cura, la protecció i l'amor necessaris. I van valorar que l'opció que s'ajustava més al seu ideal era l'educació a casa.

Temps més tard, primer el fill gran i després el fill mitjà van arribar a l'edat d'escolarització obligatòria (sis anys) i la família va rebre la visita dels serveis socials. Va proporcionar informació detallada de totes les activitats, tasques i projectes que formaven part de l'educació dels infants a l'assistent social, però, malgrat l'esforç, la família va rebre un informe negatiu del professi-

onal. La relativa debilitat dels nens i la seva immaduresa en comparació amb altres infants de la mateixa edat –tot i els progressos detectats per la família– van fer que l'assistent social emetés una denúncia i pressió administrativa perquè la canalla fos escolaritzada de manera immediata.

Una opció aïllada

Cada cop està més estesa la idea que l'aprenentatge es produeix de manera natural, només pel contacte amb l'entorn social i físic en què té significat. Diverses pedagogues situen l'interès de l'infant com el factor clau en l'aprenentatge, fins al punt de no considerar que es pugui produir aprenentatge si no hi ha interès. La Xarxa d'Educació Lliure, a través d'escoles com Martinet, Ítaca o Roda de Ter, ha desenvolupat iniciatives de reno-

vació pedagògica a través de l'esforç i el sacrifici dels seus equips directius i de professorat, sovint enfrontant-se a pares i mares, inspectores i altres professores que no entenen o compartien els nous esquemes.

Només cinc famílies de l'Estat espanyol educaven la mainada a casa l'any 1989

Tot i la varietat d'escoles existents, moltes famílies opten per una educació diferent per a la seva mainada, malgrat les dificultats i els riscos que pot implicar aquesta opció actualment. Es tracta d'una decisió que desborda el marc legal i les estructures administratives actuals, en què l'educació a la llar no existeix i els diferents estaments actuen

amb desconeixement d'un fenomen minoritari, però en creixement.

Un col·lectiu invisible

L'educació en família té una història molt recent, poc més de vint anys, però acumula una àmplia experiència organitzativa i compta amb un nombre important de seguidors. Tot i que es fa difícil extreure dades conclouents, els números mostren que, l'any 1989, només cinc famílies educaven a casa a tot l'Estat espanyol. Dues dècades més tard, el nombre de famílies que han optat per aquesta opció educativa ha crescut de manera exponencial. Però, què diuen les autoritats educatives sobre l'educació a la llar? Quins són, segons aquestes autoritats, els punts forts i els febles d'aquest moviment anomenat *homeschooling*? En general, per al món administratiu i acadè-

mic, l'educació a casa és il·legal i, per tant, inexistent. En la seva tesi doctoral, Carlos Cabo apuntava que el refús institucional es deu "al caràcter minoritari del col·lectiu i a la por que s'hi afegeixin grups ètnics i religiosos als quals no els interessa integrar-se a la cultura espanyola".

Aquesta actitud per part de l'administració va molt lligada a la pressió que fa el col·lectiu que defensa l'educació a casa, una part del qual es mostra recelosa d'establir relacions amb les institucions per reconèixer i regular l'educació en família com una altra opció educativa. Aquest plantejament, d'una banda, dota les famílies que opten per educar a casa de llibertat d'acció, però, alhora, constitueix un greuge perquè no reconeix aquesta alternativa i l'absència d'una regulació deixa aquestes famílies sense garanties i en una situació molt delicada a l'hora de tractar amb els serveis socials o amb una inspecció educativa, ja que depenen del criteri i la interpretació de la funcionària de torn. Aquest fet provoca que moltes famílies mantinguin en secret la seva opció educativa per evitar denúncies de veïnes o familiars.

Educació personalitzada

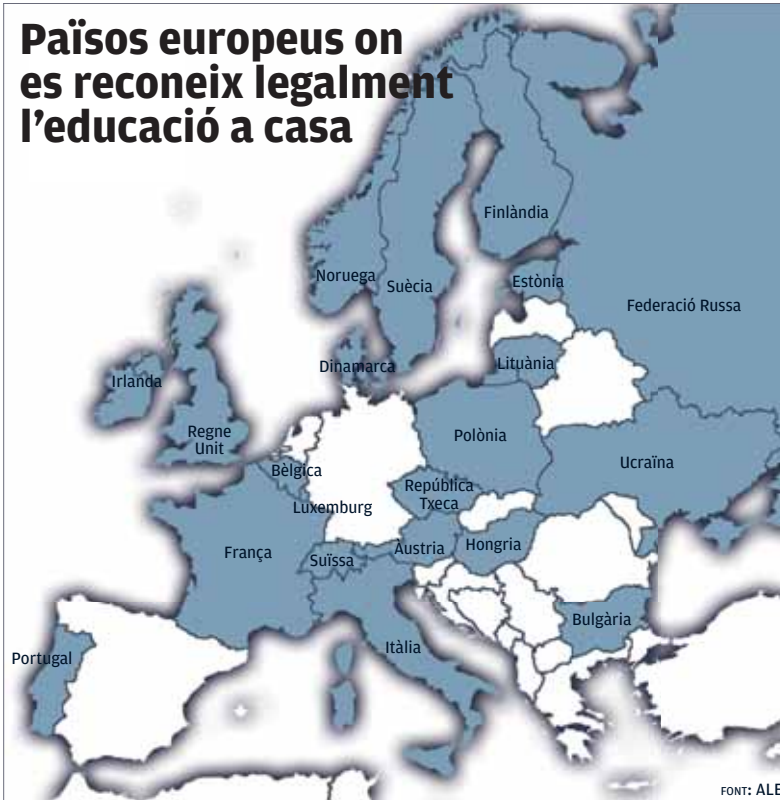
En Bruno, la Mònica, el Pau i la Marta s'eduquen a casa i cadascú rep una educació diferent. El Pau fa un parell d'hores que treballa quan la Mònica s'aixeca del llit, més o menys a la mateixa hora que el Bruno marxa d'excursió amb els seus germans i la Marta truca a les seus cosins perquè vinguin a jugar amb ella. El Bruno dinarà uns entrepans i la Marta, arròs integral amb verdures. La Mònica menjarà peix a la planxa i amanida i el Pau un caldo amb carn d'olla, però, abans de dinar, la Mònica haurà de trobar temps per fer les activitats de programació que el seu pare li ha preparat. La Marta veurà uns documentals amb els seus cosins

La llei d'educació de Catalunya (LEC) 12/2009 va recollir el dret a l'escolarització o l'educació obligatòria no presencial per primera vegada a l'Estat espanyol

i la seva mare i el Pau tocarà la guitarrina una estona. És l'hivern i es fa fosc d'hora; el Bruno i el seu pare tornen cap a casa a les cinc. El Bruno té teatre i, després, vol passar per la biblioteca; la Mònica i la seva mare visitaran una altra família que educa a casa i jugaran a jocs de taula. La Marta se'n va a classes d'anglès i el Pau espera, impacient, el moment d'anar a jugar a futbol amb els seus col·legues.

Quan els pares i les mares decideixen que la seva mainada aprengui al seu ritme, lluny del rigor acadèmic,

Països europeus on es reconeix legalment l'educació a casa

motivada per la pròpia curiositat i en un entorn familiar, també han de fer front a limitacions. No tot es pot aprendre de manera natural recurrent a les vivències personals properes. Hi ha coneixements que, pel seu grau d'abstracció o de complexitat, demanen l'ajuda d'especialistes. L'educació a casa se sol interpretar com una manera determinada d'aprendre, però això no es correspon amb la realitat del moviment *homeschooling*. Aquest moviment inclou maneres de concebre l'aprenentatge ben diferents, des de les famílies que reproduïxen amb puresa el món escolar a casa –amb continguts, llibres, horaris i assignatures–, fins a les famílies partidàries de l'*unschooling*, que respecten l'interès i la iniciativa de la criatura i, sovint, des d'un vessant molt proper a la natura. Per a les dues associacions més importants de l'Estat espanyol, l'Associació per la Lliure Educació (ALE) i Educar en Família, l'educació a casa significa "assumir de manera integral l'educació dels fills amb la possibilitat de contactar amb especialistes per ampliar l'educació". Fins i tot hi ha qui pensa que aquesta pràctica educativa és compatible amb l'escolarització a temps parcial, sempre que els pares i les mares intervinguin directament en el procés formatiu de la menor. No obstant això, el suport educatiu extern divideix el col·lectiu, ja que molta gent entén que l'educació en família implica educar en primera persona, sense delegar el procés

d'aprenentatge a terceres. Però, més enllà de cap classificació, cada família construeix el seu propi àmbit d'aprenentatge d'una manera més o menys eclèctica, incorporant allò que li interessa o que funciona.

Adaptar-se a la legalitat

Les famílies que opten per desescolaritzar la seva mainada envien una carta al centre educatiu on s'han inscrit per informar que causaran baixa perquè opten per l'educació a la llar. En aquest cas, no podran ser acusades de promoure l'absentisme, tot i que rebran la visita dels serveis socials i una citació posterior amb el jutge. El procés d'adaptació de les persones que eduquen a casa sol durar un any. El resultat –apunta la Coordinadora catalana pel reconeixement i la regulació de l'educació en família– és positiu perquè permet una educació personalitzada, evita el fracàs escolar i pot tractar de manera adaptada les necessitats de la canalla superdotada, dislèctica o amb ansietat. Els desavantatges, segons aquesta coordinadora, no atenyen l'aprenentatge, sinó el dia a dia familiar, ja que la família s'ha de replantejar els horaris i les rutines i ha de prescindir del sou de la persona que s'encarrega d'educar la mainada (ja que sempre hi ha d'haver el pare o la mare amb la canalla). El principal inconvenient de la gent que educa a casa és de caire legal. Les famílies reclamen que la legislació reconegui aquesta opció

com ho fan altres països europeus com França, Anglaterra o Portugal. El buit legal obliga els nois i les noies a esperar fins als divuit anys per treure's el graduat de secundària, mentre que les que han fet l'escolarització presencial l'obtenen als setze.

El cas català

A Catalunya, la llei d'educació (LEC) 12/2009 recollia una nova modalitat educativa: l'escolarització o educació obligatòria no presencial. Tot i això, des de la comunitat per l'educació a casa, es creu que no s'està aplicant de manera satisfactòria, ja que les famílies continuen sent controlades pels Serveis Socials i la Inspecció Educativa. Aquest marc legal, però, es diferencia de la resta de l'Estat espanyol, on el buit legal fa que les famílies que vulguin educar la mainada a casa s'emparin en el dret constitucional que tenen els pares i les mares d'escollir l'educació dels seus fills i filles.

Aquesta via, però, no és reeixida. Fa pocs anys, el tribunal de Màlaga va obligar una família a escolaritzar la seva canalla. El pare i la mare, a l'empara del dret constitucional d'escollir l'educació de la seva mainada, van denunciar la sentència al Tribunal Constitucional. El 2 de desembre de 2010, però, el Tribunal Constitucional va fallar a favor del tribunal malagueny. Així doncs, la sentència ha estat utilitzada per les autoritats educatives i administratives per negar l'educació a casa, sovint qualificada d'il·legal i fins i tot d'inconstitucional.

El buit legal obliga la canalla a esperar fins als divuit anys per treure's el graduat de secundària

Tot i que la sentència no defensa precisament l'educació a casa, en cap moment no estipula que aquesta opció sigui inconstitucional, sinó que defensa el dret legítim de l'administració de regular aquesta pràctica educativa en un sentit o en un altre. De fet, la sentència, STC 133/210, apunta que és possible configurar un sistema educatiu integrat per altres opcions alternatives a l'escola.

El moviment *homeschooling* defensa que l'article 27 de la Constitució espanyola, igual que l'article 26 de la Declaració universal dels drets humans, garanteixen el dret preferent dels pares i les mares d'escollir l'educació de la seva mainada, un dret que –segons aquest moviment– les autoritats educatives i judicials espanyoles limiten a l'oferta pública i privada homologada disponible.

Més informació:

www.educarenfamilia.org
www.novullanaralescola.com
www.educaciollibre.org

Mans oblidades que no podem deixar en l'oblit

FOTOGRAFIA: **Carla Moral**

Mans que cuiden. Mans que treballen. Mans humils. Mans que són memòria del temps. Mans de la vida, treballades pel temps: alegries, dificultats, cura i estimació. Mans oblidades. Paral·lelament, grans cartells i anuncis televisius ens presenten com a cossos temptadors que es poden consumir sense gaires miraments: violència estructural sobre els nostres cossos, absolut oblit de les nostres persones. Mentrestant, memòries i experiències arraconades en pisos i residències de les nostres ciutats, condemnades a la soledat, a l'exclusió, a l'ansietat, a la por o a la pèrdua d'identitat. Els seus cossos ja no valen com a resultat d'un sistema que només calcula què és rendible i què suposa benefici, però que treu valor a qualsevol necessitat o sentiment humà. Un sistema que invisibilitza el treball de cura dels més grans i dependents,

fet majoritàriament per dones. La seva invisibilització i la seva desregulació són les solucions imposades per aquells que privatitzen les polítiques de benestar. Seqüeles físiques i mentals, futures velleses desprotegides o separacions migratòries, són les conseqüències silenciades. Responsables de tot plegat, són les mans del poder econòmic. Mans que deixen morir sense assistència. Mans que causen dolor. Mans de l'oblit i de l'explotació. Mans que, si cal, manen matar. Mans contra les quals hem de lluitar. Una lluita que no pot oblidar que una societat justa només és possible si col·lectivitzem la memòria, l'experiència, la malaltia, el dolor, l'assistència i, en última instància, la mort. Només així construirem societats dignes i igualitàries, on puguem oblidar-nos del patriarcat.

Elsa Barbal

RODA EL MÓN

14

Dues propostes de llei del govern turc amenacen la independència del poder judicial i la llibertat a Internet

15

La reforma de la carta magna egípcia s'aprova amb un 98% dels sufragis i una participació del 38%

SÍRIA // EL 18 DE GENER, UN COMBOI AMB ALIMENTS VA ACONSEGUIR ENTRAR AL CAMP PER PRIMERA VEGADA EN QUATRE MESOS

Veus des del setge de Yarmuk

Oriol Andrés Gallart
Beirut (Líban)
@oriolandres

Poques hores abans que un comboi amb aliments entrés al camp de refugiades de Yarmuk per primera vegada en quatre mesos, un jove moria pels trets d'un francotirador mentre, desesperat, s'arriscava a sortir als afores del camp per cercar herbes amb les quals alimentar la seva família. Segons assegura el veïnat, va ser la víctima número 53 del setge que pateix aquest camp de refugiades palestines.

El carregament, preparat per l'Agència de les Nacions Unides per als Refugiats de Palestina al Pròxim Orient (UNRWA) i distribuït el 18 de gener per grups locals, contenia kits d'aliments bàsics -pasta, lleties o sucre- per a 200 famílies. Un gest que obria la porta a l'esperança, tot i ser clarament insuficient, ja que les famílies assetjades a Yarmuk són 6.500, segons assegurava telefònicament un treballador de la Mitja Lluna Roja al camp. Malgrat els petits avenços que hi va haver els dies posteriors, de moment, el setge no s'atura.

A Yarmuk, 18.000 persones malviuen sense menjar, sense electricitat, sense calefacció i gairebé sense aigua

Prop de 18.000 persones continuen habitant en aquesta zona assetjada, situada a menys de vuit quilòmetres del centre de Damasc. Abans de l'inici de la guerra civil, 160.000 palestines vivien a Yarmuk, que també allotjava gent siriana, iraquiana, sudanesa i algeriana. Creat el 1957 pel govern sirí, era un camp obert, del qual la població podia entrar i sortir. "Era un barri més de Damasc, la gent hi era benvinguda", recorda Hassan, veí del camp de 52 anys. "Avui, una quarta part de les cases estan destruïdes i el 90% danyades".

El setge va començar un dia de juliol de 2013, sense avis previ. "Alguns homes se'n van anar a la feina, fora del camp, de bon matí i ja no han pogut tornar tot i que les seves famílies són dins", explica Hassan. Temps abans, ja havien començat els combats i la destrucció del camp. El desembre de 2012, les milícies de l'Exèrcit Lliure, amb el suport de grups palestins i de combatents islamistes -sirians i estrangers-, es van instal·lar al camp. El govern sirí, inclement, va respondre amb bombardejos.

Fins al setembre, l'UNRWA va aconseguir fer arribar assistència a les refugiades, segons va explicar el seu portaveu, Chris Guinness, però la presència de grups armats i el bloqueig dels accessos per part del govern "havien frustrat tots els esforços humanitaris" des de llavors. Sense menjar, sense electricitat, sense calefacció i gairebé sense aigua, la situació és d'un "patiment civil profund", prenent les paraules de Guinness.

Segons el darrer informe de l'Organització Palestina pels Drets Humans, entre el 18 d'agost de 2013 i el 3 de gener d'enguany, 42 persones havien mort arran de l'assetjament, 29 d'elles a causa de

la malnutrició i la deshidratació, que ha experimentat un increment alarmant els darrers dies.

"Pràcticament tots sobrevivim a base de sopa feta amb daus de concentrat de brou", assegura Meriem, una mestressa de casa de prop de 50 anys, a través del telèfon. La gent s'alimenta amb pinso per animals i espècies dissoltes en aigua. "Arran d'aquesta mena d'alimentació, estan apareixent noves malalties", afegeix. Hi ha altres aliments, però a preus desorbitats a causa de l'escassetat. La carn de xai, per exemple, costa prop de 6.000 lliures el quilo", apunta Meriem, que són prop de 39 euros al canvi, és a dir, "el sou mensual d'un obrer", apunta Hassan. Per la seva banda, el membre de la Mitja Lluna Roja explica que "hi ha hagut casos de mort per enverinament per haver menjat carn de gat" i assegura que "la situació psicològica al camp tampoc no és bona", ja que atenen "moltes persones que han sofert un trauma".

"No volem que ens donin ajuda -afirma Meriem, taxativa-, sinó que la situació torni a la normalitat. Tinc dos fills recent licenciat i el que vull és que puguin sortir per treballar". Un desig

compartit amb Mirna, de només setze anys: "Volem que els camps de refugiats palestins tornin a ser llocs neutrals. Hi ha hagut manifestacions i protestes perquè els combatents se'n vagin, perquè tenim gana". Molts ho han fet, segons expliquen els testimonis, tot i que Meriem pensa que la seva retirada es deu, principalment, a la manca d'aliments.

Malgrat que els combats no s'han aturat, l'Organització per l'Alliberament de Palestina ha assegurat que, des del dia 18, han anat arribant carregaments diaris d'aliments i s'ha iniciat l'evacuació de persones ferides o malaltes, dones embarassades i mainada. L'objectiu és evacuar-ne 600. Tot i això, les veïnes del camp amb qui va contactar la DIRECTA el dia 20 van assegurar que, a part de les 50 persones que van sortir el 19 de gener, no s'ha evacuat ningú més. Per la seva banda, Guinness explica que des d'UNRWA només tenen constància de l'evacuació de 18 persones. A més, les veïnes denuncien que els kits d'aliments que arriben a les famílies són pocs "arran dels robatoris tant als punts de control exteriors com per part dels grups armats a l'interior". En total, UNRWA, havia facilitat fins dimarts a la nit 250 kits.

Hassan acusa els grups armats que hi ha dins el camp de ser "petits grups mafiosos que creen el terror entre els habitants. Roben a les cases i els negocis i es barallen entre ells". Al seu parer, "si el règim i els seus aliats volguessin posar fi al bloqueig, en menys d'un dia podrien expulsar aquests grups, ja que només tenen armes lleugeres".

La mínima obertura del setge, doncs, podria ser només un gest propagandístic del règim de Baixar al-Assad, poc abans de l'inici de la conferència de pau sobre Síria, anomenada Ginebra 2, que es va iniciar el dimecres 22. El divendres anterior, l'alta comissionada de l'agència de l'ONU pels drets humans, Navi Pillay, advertia que impedir l'accés d'ajuda humanitària a una població civil en situació desesperada pot constituir un crim de guerra. A part de Yarmuk, hi ha altres poblacions assetjades, com Homs, Guta o Nubul. Els crims de guerra s'acumulen a Síria. ◀

Manifestació en solidaritat amb les refugiades palestines de Yarmouk a la ciutat de Gaza el 16 de gener / HATEM MOUSSA

TURQUIA // DUES LLEIS AMENAGEN LA INDEPENDÈNCIA DEL PODER JUDICIAL I LA LLIBERTAT A INTERNET

Les ànsies de control d'Erdogan

Manifestació contra la proposta de llei que pretén controlar els continguts a la xarxa el 18 de gener a Istanbul / CAN MENGLIBÖRÜ

Marc Saurina
Ankara
@marc_saurina

El darrer cap de setmana, la societat turca va tornar a sortir als carrers d'Istanbul i de les principals ciutats del país. Primerament, el dissabte 18 de gener, per protestar contra un nou projecte de llei del govern que permetria tancar pàgines d'Internet i censurar continguts en menys de quatre hores i sense cap tipus de justificació o procediment judicial previ. L'endemà, sota el lema *Tots som armenis, tots som Hrant Dink*, la gent es va manifestar en record del periodista turc d'origen armeni -assassinat el 19 de gener de 2007- i per reclamar justícia en aquest cas, que, després de tants anys, encara no s'ha resolt.

Les protestes a favor de la llibertat a la xarxa van ser multitudinàries. La policia només va intervenir a Taksim; a la resta de ciutats, la gent es va poder manifestar amb tranquil·litat, tot i la presència constant de policies i tanquetes. La política d'Erdogan s'ha tornat intransigent, especialment des de l'esclat de les revoltes a Gezi i l'existència d'un Estat policial a Turquia s'ha fet més palesa que mai.

Tot plegat coincideix amb un moment de forta tensió, ja que el govern està a punt de reformar el cos judicial, una mesura que atorgaria més poder sobre el Consell

Suprem de Jutges i Fiscals (HSYK en les seves sigles en turc) a la figura del ministre de Justícia, actualment Bekir Bozdog.

REFORMA DE L'APARELL JUDICIAL
Després dels darrers escàndols de suborns i blanqueig de diners entre empresariats, banca i classe política, de la dimissió de tres ministres amb fills detinguts per corrupció i de la presentació d'un nou gabinet per part del primer ministre Recep Tayyip Erdogan, l'actualitat política se centra en el nou projecte de llei del

La nova llei permetria que el ministre de Justícia destituís i designés les integrants del Consell Suprem de Jutges i Fiscals

Partit de la Justícia i el Desenvolupament (AKP), que pretén reformar el HSYK. Des del 17 de desembre, un gran nombre de fiscals han estat apartats dels seus càrrecs i destinats a altres delegacions. En cas que es ratifiqués, el nou projecte de llei -que espera l'aprovació del parlament- permetria que el ministre de Justícia destituís i designés les integrants del HSYK, en delimités l'agenda i fos l'únic que pogués convocar-ne les sessions. La reforma ha estat criticada per sectors molt amplis de la societat i, de fet, és totalment contrària

a la reforma que l'AKP havia dut a terme anteriorment, votada en el referèndum constitucional de 2010. Llavors, l'estructura interna del consell va guanyar en democràcia i transparència, ja que les persones que l'integraven passaven a ser elegides d'entre tot el cos de jutges i fiscals i s'eliminava el dret de veto del ministre de Justícia. Bekir Bozdog, al càrrec des del 25 de desembre, ja s'ha reunit amb el HSYK i dos membres del consell han estat destituïts.

La voluntat de control de l'AKP és creixent a mesura que s'apropen les eleccions locals i, també, les presidencials (amb la possibilitat que s'hi presenti el mateix Erdogan). Les crítiques de la Unió Europea a la proposta de llei del govern turc han mostrat, un cop més, l'estat delicat de les relacions entre ambdues. En aquest sentit, la visita que farà Erdogan a Brussel·les el 21 de gener, després de cinc anys d'absència, on es discutirà el futur de les relacions bilaterals i el procés d'adhesió de Turquia, serà clau.

SETGE A LA XARXA

Amb l'actualitat capgirada pels escàndols del desembre passat, la presentació d'una nova llei, molt polèmica, que afecta la llibertat d'expressió a Internet ha passat desapercibuda als mitjans i ara és a punt de ser aprovada. Si no s'acaba modificant, el ministre de Comunicació i la Presidència de Telecomunicacions

tindran competències per tancar qualsevol pàgina d'Internet en menys de quatre hores. A més, no els caldrà presentar cap recurs ni justificació. La propietària de la pàgina podrà reclamar i presentar un recurs, però la pàgina romandrà tancada fins que no es resolgui el cas. A més, es podran eliminar els continguts de Youtube i Twitter considerats "inadequats". El control del govern augmentarà, també, amb la creació de la Unió de Proveïdors d'Accés a Internet, institució a la qual s'hauran d'adscriure totes les companyies i que les obligarà a desar durant almenys dos anys tota la informació d'accés de les usuàries de la xarxa.

Per altra banda, des del mes de juny, el govern ha estat convocant mitings massius on critica les xarxes socials, la joventut que està sortint als carrers i tots els partits polítics. A les víctimes dels seus discursos, s'hi ha afegit la figura de Fethullah Gülen, el líder religiós que va condemnar els casos de corrupció. La pèrdua d'aliances entre els sectors religiosos i liberals sembla posar en perill l'hegemonia de l'AKP. Tanmateix, els darrers esdeveniments poden seguir una estratègia política. Malgrat la possible pèrdua de vots, cap de les enquestes publicades recentment no concedeix menys d'un 40% de suport a l'AKP, fet que permetria que la formació continués governant amb majoria absoluta, gràcies a una llei electoral que afavoreix els grans partits, ja que exigeix un mínim del 10% de vots per poder accedir al parlament. La situació, per tant, no sembla pas forçar el govern a un diàleg, ben al contrari: si les noves lleis tiren endavant, el control governamental sobre qualsevol moviment opositor serà més ferm. ◀

EGIPTE // LA REFORMA DE LA CARTA MAGNA S'APROVA AMB UN 98% DELS SUFRAGIS I UNA PARTICIPACIÓ DEL 38%

Egipte referma l'Estat militar amb el referèndum constitucional

Marc Almodóvar
Barcelona
@egiptebarricada

General Abd el-Nasser, el líder dels oficials lliures que el 1952 va deposar la monarquia a Egipte i va donar inici a l'era del règim militar, hauria celebrat 94 anys el 15 de gener. Era el seu aniversari. Com si es tractés d'un homenatge casual, també el 15 de gener, el país del delta del Nil va tancar les urnes del referèndum constitucional que, 62 anys després del cop nasserista, referma la república dels generals egipcis. El 14 i 15 de gener, 53 milions i mig de persones van ser cridades a les urnes per refermar l'esborrany constitucional redactat per la comissió de 50 experts nomenada pel govern interí sorgit del cop militar de l'estiu passat. Era el segon cop que la població egípcia acudia a les urnes en menys d'un any, després que el gener de 2013 ho fes per aprovar la constitució plantejada per les forces islamistes. Si aquell text va ser aprovat pel 62,76% dels vots, aquest text s'aprova amb un 98,1% dels sufragis i una participació del 38,6%, 6 punts per sobre de la de l'any passat. Uns resultats de república *bananera* que no es produïen des dels temps d'Anwar al-Sadat.

'No al terrorisme, sí a l'estabilitat' va ser el lema escollit pel règim per convocar a les urnes

El setembre de 1981, Anwar el-Sadat va convocar un referèndum per donar llum verda a l'arrest de l'oposició interna, islamista i d'esquerra, especialment enfadada arran dels acords de Camp David signats tres anys abans amb l'Estat d'Israel. Segons les dades oficials, llavors, un 98,2% de les votacions van donar suport al govern, tot i que es registraven enfrontaments molt

Una dona emet el seu vot durant el referèndum sobre la nova Constitució al Caire el 14 de gener de 2014 / MOHAMED ABD EL GHANY

violents als carrers i a les universitats, que eren reprimits per les forces de seguretat. La imatge sembla que es tornava a repetir. El referèndum d'enguany es va plantejar, de fet, com un plebiscit al cop militar que l'estiu passat va derrocar el curt i fallit govern dels Germans Musulmans i a la seva política repressiva contra l'oposició, però, sobretot, com un termòmetre per testar la popularitat del general Abd el-Fatah el-Sisi, cap de l'exèrcit egipci i de qui es rumoreja, des de fa mesos, que es podria presentar a unes futures eleccions presidencials. Amb el lema *No al terrorisme, sí a l'estabilitat*, el règim convocava a les urnes per aprovar formalment una constitució que, tret de lleugers retocs formals, és eminentment continuista respecte a la de 2013. Però, a la pràctica, el que s'estava aprovant era el full de ruta traçat pels militars i el seu pla repressiu contra els Germans Musulmans,

que recentment han estat considerats grup terrorista pel govern interí egipci.

Però, al país, no hi havia opció per al no. Grups de defensa dels drets humans com Humans Right Watch denunciaven la detenció d'activistes pel simple fet de fer campanya contrària a l'esborrany, mentre també es detenien personal del funcionariat públic acusant-lo de ser partidari dels Germans Musulmans i periodistes per recollir material dels sectors opositors als seus textos. O s'arrestaven votants per escriure lemes contra els judicis militars a civils a les paperetes de vot. Com va passar el 1981, malgrat l'entusiasme generat per les urnes, als carrers, es produïen disturbis importants. La policia va anunciar que havia practicat més de 400 detencions i, si bé el comitè electoral afirmava que la jornada havia transcorregut "tranquil·lament", onze persones van perdre la vida en enfrontaments

amb les forces de seguretat arreu del país. Entre elles, un jove de catorze anys, que va morir apallissat per la policia a la província de Sohag, al sud del país.

Així doncs, malgrat la victòria aclaparadora del sí, la poca participació posa ombres als resultats i, sobretot, al full de ruta militar. Que l'assistència a les urnes fos tan sols sis punts superior a la de dotze mesos enrere només indica desconfiança en el procés. Tot i l'entusiasme de les participants i la fortalesa del resultat, les crides al boicot dels Germans Musulmans i la participació baixa entre la joventut aporten dubtes sobre la fortalesa de la popularitat militar i, sobretot, sobre si una presidència d'al-Sisi podria tornar a dinamitar la imatge de les Forces Armades, com va fer l'any i mig de govern de la junta militar posterior a la caiguda de Mubarak, llavors encapçalada pel sexagenari Tantawi. ◀

300 grups lluitant per un món sostenible i just

impossible

apunta't a
l'ecologisme social
ecologistesenaccio.org/catalunya

RODA EL MÓN

UGANDA // EL PRESIDENT MUSEVENI DECIDEIX INTERVENIR MILITARMENT I DE MANERA UNILATERAL AL CONFLICTE DEL SUDAN DEL SUD

Les noves guerres d'Uganda

Anna Tapia
Kampala
@ATapiaL

A Juba Road, la carretera que uneix Uganda amb el Sudan del Sud, fa dies que s'hi veuen camions d'ajuda humanitària de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) i de la Creu Roja. I també tropes de l'exèrcit ugandès enviades i preparades per intervenir en el conflicte del país més jove del món.

Des de l'esclat del conflicte armat, el 15 de desembre passat, els enfrontaments continus entre les tropes lleials al president Salva Kiir i les partidàries de l'exvicepresident Riek Machar han deixat centenars de víctimes i milers de persones desplaçades. Kiir acusa Machar d'intent de cop d'Estat i aquest últim acusa el president de governar el país sota un règim dictatorial. Dos anys després de la proclamació d'independència, Kiir va cessar Machar -aspirant també a les properes eleccions generals de 2015- del govern d'unitat nacional que formen les diferents faccions del Moviment d'Alliberament del Poble Sudanès (SPLM, segons les sigles en anglès). El Sudan del Sud va aconseguir la independència del Sudan un 9 de juliol de 2011, fet que va posar fi a dècades de guerra civil.

Uganda és una aliada estratègica dels EUA en l'anomenada 'guerra contra el terrorisme'

L'escalada de violència va més enllà d'un enfrontament entre l'ètnia majoritària Dinka -a la qual pertany el president- i el poble Nuer, d'on prové Machar. Es tracta d'una crisi interna de l'exèrcit i de les faccions de l'SPLM, una crisi de lideratge polític en un país encara en construcció i marcat per la pobresa endèmica. Al mateix temps, es tracta d'un enfrontament pel control dels punts estratègics del país i l'accés als pous de petroli, que es rifen tant els països occidentals com la Xina. I, com sempre, les víctimes, majoritàriament, són civils.

Un conflicte complex que, a més, podria desestabilitzar la regió amb l'afegit de la intervenció directa d'Uganda.

Mentre l'Autoritat Intergovernamental sobre el Desenvolupament de l'Àfrica Oriental (IGAD), una organització supranacional, condueix les negociacions de pau entre Kiir i Machar a la capital etiop d'Addis Abeba, centenars de milers de sud-sudanesos creuen les poroses fronteres que separen el Sudan del Sud d'Uganda i cerquen refugi i asil en algun dels centres de recepció de refugiades improvisats a Arua, Adjumani, Kyandongo, Elegu o Terego. A Elegu, ja s'han registrat més de 25.000 refugiades que demanen asil al país, un centre que rep diàriament prop de mil persones desplaçades pel conflicte. Mentre les agències de les Nacions Unides, els governs implicats i la comunitat internacional diuen que estan buscant solucions al conflicte, el degoteig de refugiades augmenta diàriament.

Al poble ugandès d'Elegu, ja s'han registrat més de 25.000 refugiades sud-sudaneses que demanen asil / OXFAM INTERNATIONAL

Uganda ha pres partit i el president del país, Yoweri Museveni, ha decidit intervenir en el conflicte intern sud-sudanès de manera unilateral, sota el pretext d'assegurar la sortida del país de la població ugandesa que hi resideix i protegir instal·lacions vitals pel país com les zones d'extracció petrolífera. El primer ministre, Amama Mbabazi, va alertar de la necessitat de la presència de l'exèrcit per prevenir un possible genocidi com el succeït a Rwanda fa vint anys. Les discussions al voltant de la intervenció ugandesa fora del paraigua de la Unió Africana o d'una resolució o un mandat de Nacions Unides respecte al conflicte no s'han fet esperar. El Sudan del Sud ha estat l'últim senyal que ratifica el desig de Museveni de convertir Uganda en una

potència militar africana que pugui actuar directament o indirectament en els conflictes regionals. Uganda ha estat present als conflictes de Rwanda, Burundi, la República Democràtica del Congo i, més recentment, la República Centreafricana. A més, Uganda és un dels països que destina més efectius als Cascos Blaus de les Nacions Unides, desplegats a Libèria, Darfur, Costa d'Ivori o el Timor Oriental. El pressupost nacional dedicat a defensa gira al voltant d'un bilió de dòlars i el nombre de tropes supera els 55.000 efectius.

El Sudan del Sud va aconseguir la independència del Sudan el juliol de 2011

Aquest rol ha convertit Uganda en una aliada estratègica dels EUA en l'anomenada guerra contra el terrorisme. No obstant això, l'administració Obama i altres potències regionals com Kenya o Etiòpia són més proclius a una resolució pacífica del conflicte, més enllà de la intervenció armada que estan duent a terme les tropes ugandeses. Tanmateix, emprendre una posició solitària a primera línia d'un conflicte no és un fet nou per Museveni. L'enviament de tropes al Sudan del Sud per donar suport al president Salva Kiir és similar al desplegament de l'exèrcit a Somàlia el 2007, que es va dur a terme sota la missió de la Unió Africana anomenada AMISOM. El cost econòmic de la intervenció també ha fet proliferar les crítiques a l'enviament de tropes. Prop de 200.000 comerciants ugandeses treballen al Sudan del Sud i un gran nombre de població ugandesa treballa a sectors com el de la construcció o la indústria al país veí, que també és el destí de la majoria d'exportacions ugandeses. El Bank of Uganda estima que les exportacions al Sudan del Sud giraven al voltant dels 220 milions de dòlars mensuals el 2012. Uganda es posiciona militarment. És la nova tendència a l'Àfrica. ◀

Des que van esclatar els combats a Juba el 15 de desembre, prop de 500.000 persones han fugit de les seves llars / OXFAM INTERNATIONAL

/ LOURDES LAO

EXPRESSIONS

Una societat esquerdada

S'estrena el documental 'El Camino', una denúncia de l'esfondrament dels fonaments de la nostra societat que recull la darrera entrevista a l'humanista José Luis Sampedro.

Mar Novell
@La_Directa

El *Camino* plasma les esquerdes d'una societat, la nostra, sacsejada pel sistema capitalista i per les polítiques neoliberals. A través de les veus de diverses personalitats d'esquerra, el documental pretén donar arguments a la gent que creu que és possible viure en un món millor, cercant una alternativa al capitalisme, i denunciar la idea que les bases del nostre sistema trontollen.

L'estrena del film serà a l'Auditori Barradas de l'Hospitalet el 25 de gener i, després de la projecció, es farà un debat que comptarà amb la presència d'algunes de les persones que hi han participat.

**José Luis Sampedro:
"Pots acceptar que una bota et tepitgi el coll; el que no pots fer és llepar aquesta bota"**

Aquesta producció de Fitzcarraldo Films recull la darrera entrevista a l'escriptor, humanista i economista José Luis Sampedro, desaparegut el mes d'abril de 2013. A més, el documental compta amb el testimoni de diferents líders de l'esquerra, com les periodistes Iñaki Gabilondo i Rosa María Calaf, l'exsecretari general del Partit Comunista Espanyol Julio Anguita, l'actor Carlos Bardem, la monja Teresa Forcades, l'economista Juan Torres, els sindicalistes Diego Cañamero i Juan Manuel Sánchez Gordillo i els filòsofs José Manuel Berrueto i Marina Garcés.

El film tracta, analitza i qüestiona temes d'absoluta actualitat a través dels diferents pensadors i professionals que hi apareixen: des de l'origen de la crisi fins al paper dels mitjans de comunicació, passant per què significa ser rebel o quins són els nous espais de lluita i de transformació de la nostra societat. A través de l'exploració i del recorregut del camí del documental, es pretén despertar i mobilitzar la consciència adormida de la ciutadania. "Pots acceptar que una bota et tepitgi el coll. El que no pots fer és llepar aquesta bota". Aquesta declaració de José Luis Sampedro sintetitza la línia ideològica que pren *El Camino*. També hi apareixen altres reflexions, que es podrien qualificar gairebé de lemes, com: "Quan es deixa de lluitar, es deixa de viure", de Juan Manuel Sánchez Gordillo, o "Ser rebel avui dia és gairebé una qüestió d'higiene mental", de Juan Torres.

Tots dos graduats a l'Escola de Cinematografia i Audiovisuals de Catalunya (ESCAC) l'any 2006, Fran Menchón i Tomás Suárez són els encarregats de la realització del documental. Menchón és guionista i director de curtmetratges com *Matador*, *Héroe*, *El calipo* o *La caída* i del documental *Después del silencio*, que també és una producció de Fitzcarraldo Films. A més, ha escrit i codirigit videoclips d'artistes com Pablo Alborán, Antonio Orozco o Chenoa, entre d'altres. Suárez, per la seva banda, també és muntador de curtmetratges, documentals i videoclips. Entre les seves obres, trobem els muntatges de les òperes *Ariane et Barbe-Bleue*, de Paul Dukas; *Carmen*, de Richard Strauss, *Cavalleria Rusticana* i *Pagliacci* de Ruggero, de Ruggero Leon-

cavillo; el muntatge dels documentals *El día en que murió Gracia Imperio* i *Mónica del Raval*, de Francesc Beatriu; *El secreto de la sombra*, de David Mauas; *Cinemacat.cat*, d'Antoni Verdagué i Solé Barberà, i *Compromís i humanitat*, de Lluís Bernat.

El film de Fran Menchón i Tomás Suárez pretén despertar i mobilitzar la consciència adormida de la ciutadania

Mitjançant la denúncia de l'esfondrament dels fonaments de la nostra societat i recolzat per la presència de personatges carismàtics de l'esquerra espanyola, *El*

L'escriptor i economista José Luis Sampedro va morir el 8 d'abril de 2013 a Madrid / SOPHOCO

Camino s'erigeix, segons paraules de la mateixa productora Fitzcarraldo Films, com "un documental del poble i per al poble". Constitueix una aportació del món cinematogràfic a les queixes i les reivindicacions democràtiques de la societat actual, immersa en la desfeta del sistema imposat imperant. ◀

El Camino

Fran Menchón i Tomás Suárez
Fitzcarraldo films (2014)
www.fitzcarraldo-films.com/documentales
Estrena del documental:
Dissabte 25 de gener de 2014
A les 18h a l'Auditori Barradas
Rambla Just Oliveres, 56
L'Hospitalet de Llobregat
www.auditoribarradas.cat

L'esclat des de baix

Les periodistes Emma Gascó i Martín Cúneo van fer un viatge de quinze mesos i deu mil quilòmetres per comprendre els darrers canvis socials ocorreguts a l'Amèrica Llatina.

La llista de presidents enderrocats gràcies a la mobilització popular a l'Amèrica Llatina durant els tres últims lustres no és curta. Tampoc no ho és la de les victòries locals contra enemics que es creien invencibles. Al llibre 'Crónicas del estallido', Martín Cúneo i Emma Gascó es fan ressò de les lluites que han fet possible aquest canvi des dels moviments socials.

Ignacio Pato
@La_Directa

Creieu que, a l'Amèrica Llatina, podem parlar d'un efecte contagi de les lluites?

Les lluites contra les polítiques neoliberals fetes des de baix van anar ampliant la frontera d'allò possible. El que semblava impossible, després d'aturar una privatització o fer caure un president, ja no ho semblava tant. Gustavo Esteva, activista mexicà, ens explicava que s'hi produïa una "circulació de les lluites": ja no circula una ideologia concreta, sinó la mateixa lluita, la convicció que es pot guanyar.

Els moviments socials han hagut de fer front a situacions d'extrema violència quotidiana, més enllà de la pròpia de la pobresa estructural, com en els casos de l'Amèrica Central i Colòmbia. El vostre treball dona una altra clau: El poble ha de convertir el dolor en potència política.

L'aplicació de les polítiques neoliberals és l'últim capítol d'una llarga història de saqueig. Quan les elits locals van veure que els seus privilegis corrien perill, no van dubtar a recórrer al genocidi. En

"El descrèdit de les institucions, els partits i els grans sindicats va portar a nous esquemes i formes d'organització"

aquest context d'extrema violència, uns grups aïllats de dones van començar a aixecar la veu contra les dictadures. La lluita pels familiars desapareguts esdevingué una peça fonamental per a la fi d'aquests governs i la clau per poder jutjar els responsables del genocidi. Han permès que es comenci a reescriure la

història, fins ara patrimoni de les classes privilegiades.

Destaca el paper principal femení present a diverses resistències. Les dones són majoritàries a la base d'algunes d'aquestes lluites, un rol que és silenciats amb relats simplificats que premien èpiques.

Els col·lectius de dones van ser els que van buscar els desapareguts durant els anys 70 i 80. En molts casos, es tractava de dones indígenes pobres que no només s'enfrontaven a l'exèrcit, sinó també a d'altres agents armats. Les seves demandes esdevenen una lluita per la democràcia. Quan, ja en democràcia, l'exclusió continua o, actualment, davant el saqueig del territori, sovint hi ha dones a la base dels moviments. Tot i així, moltes d'aquestes dones no es considerarien part d'un moviment feminista a l'estil occidental, percebut com a liberal i individualista, sinó més aviat d'un feminisme comunitari de drets col·lectius.

Fins a quin punt està encotillat un govern, per progressista que sigui, per assolir canvis estructurals?

"Hem arribat al govern, però no al poder", ens deia la gent de l'FMLN al Salvador. Aquesta situació es repeteix a gairebé tots els països que vam visitar. El principal canvi impulsat per aquests

"Els col·lectius de dones van ser els que van buscar els desapareguts durant els anys 70 i 80"

governos ha estat la recuperació del paper de l'Estat en l'economia. També, l'avenç d'integració llatinoamericana. Amb prou feines han incrementat impostos a les rendes altes, els intents de reforma agrària o de canviar les bases de l'economia capitalista han estat tímids i s'han oblidat els primers anys de govern. "Si em

Presentació de 'Crónicas del estallido' a la llibreria La Ciutat Invisible de Barcelona el desembre de 2013 / ROBERT BONET

costa avançar, empenyeu-me", va dir Evo Morales quan va assumir el càrrec el 2006. I això és el que estan fent alguns moviments.

Així doncs, són el veritable esclat llatinoamericà, més enllà dels nous líders?

Des de la dreta, sempre s'assenyalen els líders per fer entendre que són cabdills aïllats, populistes i autoritaris. I la majoria de l'esquerra tendeix a idealitzar el gran líder, guia espiritual de la revolució, a qui devem tots els canvis que s'han produït al continent. Tots dos sectors solen menysprear la importància que han tingut els moviments socials, la gent comuna, que són reduïts a una massa informe de vulgars aplaudidors, tot i que van ser ells qui va iniciar el canvi.

En quina mesura aquests exemples ens ensenyen que és possible fer un canvi des de baix i en horitzontal, basat en el suport mutu?

Al llarg del viatge, anàvem cercant casos

Les veritables protagonistes

de lluites que s'havien aconseguit guanyar, sense distingir quin tipus d'organització hi havia darrere aquella victòria. No ens imaginàvem fins a quin punt pràcticament totes estaven basades en estructures horitzontals, noves formes de fer política fora de les organitzacions verticals. La influència del moviment i les pràctiques de democràcia directa dels pobles indígenes van tenir un paper fonamental.

Quins paral·lelismes observeu, si n'hi ha, entre l'oposició a les polítiques privatitzadores a Europa i aquestes lluites?

El punt de partida no pot ser més diferent, però, tot i així, les semblances són esbalaïdores. Després de deu anys de privatitzacions, acomiadaments massius, desmantellament de la indústria, obertura de mercats, augment d'impostos a les rendes baixes i increment del preu dels serveis públics, la pobresa havia arribat a nivells mai vistos i la deso-

“L'aplicació de les polítiques neoliberals és l'últim capítol de la llarga història del saqueig de l'Amèrica” Llatina”

cupació i la migració per motius econòmics s'havien tornat fenòmens massius. Tot plegat, envoltat per escandalosos casos de corrupció i estafes bancàries cobertes per l'Estat. El descrèdit de les institucions, els partits i els grans sindicats va portar a noves formes d'organització, lluny dels vells esquemes de fer política. En els casos de l'Equador i l'Argentina, els més semblants a la situació espanyola, l'esclat es va produir quan les polítiques neoliberals van enfonsar, també, la classe mitjana. ◀

El llibre de Gascó i Cúneo és un viatge per les lluites del continent que ens porta de l'Argentina fins a Mèxic / J. PAZKUAL

Ignacio Pato
@La_Directa

Aquests dos joves periodistes s'han proposat explicar els elements clau dels diversos processos de canvi social que han fet que tot el planeta hagi fixat la vista cap a l'Amèrica Llatina els primers anys del segle XXI. Al llarg d'un viatge que ens porta de l'Argentina a Mèxic, les pàgines de *Cròniques del estallido* no són una recopilació de dades ni una anàlisi de política de despatx. Tampoc són un recurs vulgar i acrític destinat a augmentar el culte als nous governs progressistes. Un dels mèrits de Cúneo i Gascó és que van saber llegir sobre el terreny que, més enllà dels grans líders (esdevinguts figures internacionals a cop d'un dibuix mediàtic que, d'altra banda, respon a la simplificació occidental de qualsevol cara visible d'un procés de canvi), hi havia una multitud de gent que fa anys,

dècades, que sap que el veritable poder resideix en el col·lectiu.

La població d'Esquel, a la Patagònia argentina, que va fer fora una multinacional minera, o les preses de poder d'empreses per part de les treballadores, com Zanon i Bauen a Buenos Aires; la defensa de l'aigua, el gas i els preus populars a Bolívia, on les habitants d'El Alto s'han convertit en vigilants dels darrers governs de La Paz; la doble lluita entre l'exèrcit i la guerrilla de mares peruanes com *mamá* Angélica i de milers de dones més; el poble de Sarayaku, capaç de portar a judici l'Estat de l'Equador per permetre l'entrada d'una petrolera sense el permís de la comunitat; el moviment creat contra Chevron-Texaco, responsable de vessaments tòxics i condemnat a pagar la indemnització més alta de la història; les lluites contra l'extractivisme amb disfressa social del segle XXI; el Consejo Regional Indígena del Cauca, que coordina 320.000 persones de 115 comunitats; les Madres de Soacha, que

cerquen la veritat sobre l'esgarriós cas dels *falsos positius* a Colòmbia; el Colectivo de Mujeres de Matagalpa, que va fer notar que la recerca de *l'home nou* sandinista era -diguem-ne- incompleta; la història d'unitat col·lectiva del poble salvadorenc de Guarjila, forjada durant una de les guerres més crues del continent, i la distinció obligada entre poder i govern; la lluita incansable per la persecució dels culpables del genocidi de Guatemala, que va festejar amb focs artificials la condemna del general Ríos Montt, o els nombrosos exemples d'autonomia comunitària a Mèxic, des de l'alçament zapatista a Chiapas fins a la defensa dels drets a Atenco, Oaxaca i Acapulco. Les protagonistes que recorren aquesta història, amb minúscules oficials, a vegades tenen nom i cognoms, però mai no són persones aïllades o més grans que una persona normal.

Més enllà dels líders, hi ha una multitud de gent que fa dècades que sap que el veritable poder resideix en el col·lectiu

La lluita per la vida -que uneix cos i territori- i la connexió amb allò local, menyspreat per l'èpica dels avenços i els triomfs, són dos punts decisius que fan que la història, les històries, que expliquen Cúneo i Gascó no formin part, encara, de la Història amb majúscules, perquè encara són vives i ben vives. Al cap i a la fi, el suport mutu té moltes vides. ◀

Cròniques del estallido

Martin Cúneo i Emma Gascó
Pròleg de Raúl Zibechi
408 pàgines
Editorial Icaria, novembre 2013
(amb la col·laboració de CODPI, Diagonal i OMAL)
Més informació a:
cronicasdelestallido.net

Mort de l'estiu

Hi ha espai per a l'amor quan es toca la mort amb la punta dels dits? Hi ha lloc per a la mort quan l'amor arriba sense avisar? 'Norway. Today' trenca totes les convencions amb una història tan colpidora com sorprenent sobre el suïcidi de dos adolescents.

Marc Farràs Piera
@La_Directa

Als confins de la terra, els esquemes vitals coneguts es trenquen i se'n generen de nous. Allà, la vida es regeix per uns paràmetres diferents, més intensos i primitius. També la mort té un gust diferent. Més natural. Amb un caire gairebé alliberador. Un toc de puresa. Com el blanc immaculat dels paisatges del cercle polar àrtic. Un espai de sacrifici i de solitud abismals, on vida i mort estableixen un diàleg permanent que les situa a la mateixa alçada.

El paisatge gelat de Noruega és l'escenari on Igor Bauersima situa les dues protagonistes del text *Norway. Today*. Una obra amb l'estrena de la qual -el 2001 a Düsseldorf- el dramaturg suís resident a Alemanya va obtenir reconeixement internacional i que ara, després d'haver-se muntat a més de quaranta països i d'haver estat traduïda a vint idiomes, arriba a La Seca Espai Brossa, sota la direcció d'Àlex Mañas.

Un dels grans encerts de l'obra és el to de la proposta, plena d'ironia i sentit de l'humor

La història va al gra des del principi, sense giragonses ni artificis. Dues joves que es coneixen en un xat d'Internet decideixen trobar-se a soles per suïcidar-se juntes. A Noruega. Ben lluny de tot i de tothom, perquè res ni ningú no els ho impedeixi ni els destorbi. Elles dues són Julie i August (magnífics Mariona Tena i Joan Carles Suau), dos noms que remeten més aviat al caliu de l'estiu i a un prat d'espigues d'or que no pas a un desert de glaç. De les dues protagonistes, en

sabem ben poca cosa. L'autor prefereix jugar amb la intuïció i convidar el públic a endevinar-ne el *background* abans que oferir una informació més concreta.

Malgrat això, el perfil de Julie i August és prou identificable. El seu és el retrat de la desafecció, de la melangia, de la impotència, de la pèrdua i d'una visió de la vida adulta que oscil·la entre el fàctic, el desinterès i el temor. Personatges complexos, lunars, plens de clarobscur i arestes. Amb un món interior ple de contradiccions i, alhora, ric en reflexions i sincers amb si mateixos en adonar-se de la grisor que embolcalla les seves vides. Trets propis de la joventut, tan inconscients i capritxosos com passionals.

El director Àlex Mañas aprofita les dimensions reduïdes de la Sala Leopoldo Fregoli per potenciar la intimitat de les dues joves i dinamitar qualsevol barrera entre actor i actriu i espectadores. En consonància amb altres espectacles d'aquesta temporada i, sens dubte, amb relació a l'escanyament pressupostari, la proposta escènica és mínima. En aquesta ocasió, dues cadires, dos mòbils i un ordinador des del qual les dues protagonistes projecten algunes animacions. En qualsevol cas,

res de tot això no fa ombra a la presència de Julie i August, dos cossos a l'esplendor de la vida que decideixen abandonar-la.

El millor passatge de l'obra coincideix amb les estones prèvies al desenllaç. Aquí és quan totes dues experimenten un canvi real, palpable, definitiu, en la seva percepció del món i de si mateixes. Una redempció, si es vol, que acaba d'alliberar-les i que els permet acomiadar-se amb una alenada d'aire fresc i de plenitud que no queda gaire lluny de la felicitat.

I és que, després del recel inicial i d'algunes topades provocades per l'empenta de Julie i la timidesa d'August i a mesura que l'un i l'altra van apropant-se, creix en elles una humanitat nova, desconeguda; reveladora, per contrast, del seu esllangiment anterior.

Que ningú no esperi un melodrama lacrimogen ple d'escarafalls. Ben al contrari. Un dels grans encerts de *Norway. Today* (i que tantes vegades trobem a faltar) és el to de la proposta, amb molta més ironia i sentit de l'humor del que caldria esperar d'una peça que, tot sigui dit, tracta un dels tabús més estesos de la societat. La manera com l'autor i el director perfilen i dibuixen l'evolució psicolò-

gica de les dues joves i les angoixes i els desitjos de les seves últimes hores, amb situacions divertides, quasi delirants, realcen la delicadesa i la contundència de la part més dramàtica de la història.

Joventut i mort són dos mons antagònics, a priori, un xoc que *Norway. Today* aprofita intel·ligentment per desenvolupar la tensió dramàtica. A través de binomis contraris com solitud i companyia, dolor i èxtasi, silenci i paraula, ferida i carícia, Bauersima condueix Julie i August fins al caire del penya-segat al qual estan destinades des del principi.

I aquí és on rau el seu aprenentatge sobre la vida i la mort, que no dista en absolut del veredict d'un entès en matèria com Edmond Dantès: "En aquest món, no hi ha felicitat ni desgràcies, solament la comparació entre un estat i un altre, això és tot. Només qui ha patit l'infortuni més gran és apte per experimentar l'extrema felicitat". Un axioma que, en aquest cas, es podria dictar al revés. Només qui ha experimentat l'extrema felicitat és apte per morir.

Norway. Today és la prova que, de vegades, no és fins que ens situem al límit que vivim les coses amb la intensitat amb què mereixen ser viscudes. Al caire del precipici, les emocions de la Julie i de l'August brollen, la seva ànima es desperta, els seus sentits es desfermen. I així és com la seva vida pren sentit. Tot el sentit del món. El que Dumas posa en boca de Montecristo, "cal haver volgut morir per saber el bo que és viure", aquí Bauersima ho capgira sense perdre ni un bri de sentit: cal haver volgut viure per saber el bo que és morir. ◀

Joan Carles Suau i Mariona Tena interprenen amb energia i convicció les dues joves protagonistes / LA SECA

Norway. Today

D'Igor Bauersima
Dirigit per Àlex Mañas
La Seca - Espai Brossa
(Flasaders, 40, www.laseca.cat)
Fins al 26 de gener

ja som

1887

subscriptores

informa't, contrasta, comparteix i... subscriu-t'hi

POCA BROMA.

RiotApp, un nou nivell de clicactivisme

El clicactivisme puja de nivell amb la presentació de RiotApp, una sofisticada aplicació per a *smartphones*. Tan sols has de triar un tipus de protesta i tens a l'abast un entorn i tot d'eines per mostrar la teva ràbia 2.0 contra el sistema. L'aplicació RiotApp permet cremar un contenidor d'escombraries virtual per deixar clar que n'estàs ben fart. També et permet triar entre un ampli ventall de comerços, cadenes d'hamburgueseries o entitats bancàries i escollir l'objecte contudent amb el qual destrossar-ne l'aparador, des d'una ampolla de cava (si fas servir l'aplicació en mode Canaletes Mayhem o New Year's Eve Madness) a un senyal de trànsit (mode Gènova 2001 Premium). Per als nostàlgics, el mode Nanterre permet cremar un 2CV o arrencar llambordes del carrer, tot en blanc i negre. Per descomptat, l'aplicació permet compartir aquestes accions amb les teves amistats a través del Facebook, el Twitter o el WhatsApp.

Francis Ford Coppola es mostra interessat a filmar la història recent del **PSC**, tot i que confessa que encara no sap si tractar-la com a *El Padrí* o com a *Apocalypse Now*.

***

El nou partit d'**Ortega Lara** vol esborrar les autonomies i la partitocràcia. Després de moltes deliberacions, la formació s'anomenarà Vox i no Tippex.

***

Després d'anys de defensar el contrari, ara, l'Institut d'Estudis Catalans recomana dir **PSC** pronunciant la **C** a la castellana. Es demostra, així, que els diversos tertulians radiofònics estaven avançats al seu temps.

***

Lluny de sortir perjudicat pels escàndols d'espionatge, el restaurant **La Camarga** presenta una nova carta. El plats estrella d'aquest any seran el secret ibèric i les gambes amb gavadina.

***

Fortes crítiques a l'organització del congrés sobre teatre clàssic japonès per fomentar la **cultura del Noh**.

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito — @biano

EPIC FAIL + EPIC TROLL

Podem fallar

La setmana passada es va presentar la plataforma electoral d'Izquierda Anticapitalista i el seu candidat tertulià. No farem una valoració política de la seva proposta, només relatarem l'EPIC FAIL a les xarxes.

La proposta es va filtrar en un bloc una setmana abans i van haver d'avançar els plans; no van aconseguir ser TT; Twitter els va suspendre l'usuari diverses vegades per fer spam; el reproductor de Cuatro TV no va funcionar durant l'explicació de Pablo Iglesias; la seva entrevista a la web de *Diagonal.es* va penjar com a *no accessible* per error. Un cúmul de mala sort.

RESSENYA LITERÀRIA

'Sociofobia'

A *Barrinernet*, hem llegit *Sociofobia*, el llibre de César Rendueles que parla sobre el ciberfetixisme i la sociofòbia. En un principi, pensàvem que el llibre seria sobre *frikis* que odien la societat i perversions cibernètiques rares -cosa que ens excitava bastant- i resulta que és un llibre seriós. Com que no llegim més de dos o tres llibres l'any (estem a twitter tot el dia i tenim atenció dispersa) hem decidit acabar-nos-el i explicar una mica l'experiència.

Sociofobia analitza les relacions de sociabilitat que es produeixen a les xarxes i les utopies d'allò polític i emancipador que es diposita en les tecnologies. Dóna per fer un debat força intens i discrepem de moltes de les afirmacions que s'hi fan, però com que en aquesta secció sempre som positives (fem el *troll* només a les xarxes), volem destacar una frase que ens ha resultat molt inspiradora: "Potser Internet sigui la realització de l'esfera pública, però, aleshores, haurem d'acceptar que l'objectiu de la societat civil és el porno casolà i els vídeos de gats".

Nosaltres, a *Barrinernet*, això ja ho tenim assumit; tan assumit que, mentre estàvem protestant als carrers, lligàvem per WhatsApp amb el mòbil i ens coordinàvem a les xarxes perquè un text crític sobre la tecnologia fos nomenat pel premi al millor assaig de 2013 en una votació online d'un famós diari.

DARK VADER

Un jutge espanyol ordena la desconnexió d'un usuari per descarregar arxius P2P

Des que es va aprovar la *nova* llei de propietat intel·lectual, moltes web han estat retirades, però, fins ara, mai no havia afectat una persona internauta. Aquesta setmana, però, s'ha produït la primera sentència judicial que obliga un ISP a desconnectar un usuari.

Segons informa *Expansión*, R ha rebut una ordre judicial perquè l'usuari conegut com a Nito75 deixi de tenir accés a Internet a través de l'ISP espanyol per haver compartit arxius de música en xarxes P2P.

Aquesta ordre de desconnexió té el seu origen a l'Audiència Provincial de Barcelona, arran d'una denúncia presentada per Promusicae, que també compta amb el suport de les principals empreses discogràfiques: Sony Music, Universal Music, Warner Music i EMI. El més cridaner és que l'ordre de desconnexió es produeix després que, en primera instància, la petició de Promusicae fos desestimada i sense que s'hagi pogut provar que Nito75 compartís els arxius amb ànim de lucre. Estem davant un precedent molt greu.

HAN SOLO

Com 'hackejar' el canó acústic dels Mossos

Ser *hacker* és una actitud, no fa falta saber programar o ser informàtic per ser-ho. N'hi ha prou amb tenir passió, ganes d'aprendre i un repte. Es pot *hackejar* un pany, una porta de garatge o qualsevol sistema de seguretat.

Aquesta setmana, els Mossos han utilitzat, per primera vegada, els canons acústics per dissoldre població civil. Es tracta d'una tecnologia acústica anomenada LRAD, que produeix danys al timpà, en funció de la distància. Produïx un dolor físic insuportable i obliga la gent a fugir.

Doncs bé, des d'un programa de la BBC, han aconseguit *hackejar* l'arma que ha costat milions de dòlars en investigació usant un casc de moto i escuma, coses que pots trobar a la ferreteria del teu barri. Feu-li una ullada perquè, tot i que no és molt estètic, potser en un futur ens resultarà molt pràctic.

CAP A LA INDEPENDÈNCIA... DEL CIBERESPAI

La Wikipedia fa tretze anys. Per molts anys!

El 15 de gener de 2001, va néixer la Wikipedia, un projecte que ha redefinit la concepció de l'accés al coneixement i que representa un dels exemples més clars de com la cultura lliure i la col·laboració desinteressada poden construir un projecte d'escala planetària. T'imagines Internet sense un lloc com la Wikipedia? Nosaltres tampoc.

La idea inicial de la Wikipedia és simple:

- És una enciclopèdia, és a dir, recopila, emmagatzema i transmet informació de manera estructurada.
- És una wiki i, per tant, pot ser editada per qualsevol persona.
- És de contingut obert.

La Wikipedia és un lloc web no comercial gestionat per la Fundació Wikimedia, una organització sense ànim de lucre amb seu a Sant Francisco, als Estats Units. Mai no es podrà

comprar o vendre i els seus continguts romandran accessibles per a les generacions següents. Funciona exclusivament a força de donatius i se situa, des de fa anys, entre les deu web més visitades del món. El seu disseny amb prou feines ha canviat des que es va llançar.

Hi ha versions de la Wikipedia en més de 280 llengües. La Wikipedia en català va ser la tercera edició que es va crear, després de la Wikipedia en anglès i en alemany, el 16 de març de 2001. Actualment, és la tretzena Wikipedia en nombre d'articles (més de 400.000). Entre les wikipèdies de més de 100.000 articles de les quals es disposa de dades, la Wikipedia en català és la vuitena edició amb la millor taxa de parlants per article.

wikipedia.org
ca.wikipedia.org
viquipedia.org

Inauguració de l'Ateneu Cooperatiu La Base

BARCELONA
DS 25 I DG 26/01

La Base és un projecte que parteix de la necessitat que algunes persones senten de dotar-se de força material autònoma als barris, de reconstruir la constel·lació d'infraestructures autogestionades que van tenir els barris de Barcelona durant el primer terç del segle xx – cooperatives de consum, ateneus, seus sindicals, escoles racionalistes, publicacions... – i que van conformar una força revolucionària increïble. Per fer-ho, aposten per recuperar la pràctica del mutualisme obrer i popular. Així, es tracta que les sòcies cooperativistes posin 10 euros al mes, diners que es destinaran a un fons comú. Aquest fons comú es dotarà, també, d'una part de l'activitat econòmica que generin els grups amb seu a La Base. Aquest fons servirà, d'una banda, per pagar el lloguer de l'espai i, de l'altra, permetrà anar adquirint força material per donar consistència a la materialització dels somnis explicats fins ara.

Amb motxilles i anys de lluita importants a d'altres barris, les impulsores de La Base fa mesos que preparen l'aparició de l'ateneu, que cerquen locals i arreglen la composició dels diferents projectes, debatent i escrivint sobre els principis i els objectius de l'espai. Ara és el moment de fer el pas.

Programa: DS 25/01 11h Cercavila des de la plaça del Sortidor. 13h Presentació de La Base a l'ateneu. 14h Tapes, vermut i paellada popular. 18h Constituir una força als barris. Com? Per què? 21h Recital i tapeco: Independència és anarquia. 22h Concerts i música. DG 26/01 11h Tallers per a nens i nenes. Ludoteca oberta per a totes les edats. 13h Vermut i presentació de La Base. 16h Quinto 19h Cabaret 21:30h Concert de Fractal. C. Hortes, 10.

www.labase.info

DJ23 /01

ALACANT

Porta el fem a les portes dels bancs
Acció de les treballadores del servei de neteja de la ciutat. Convoca: Endavant
Més info: www.endavant.org

BARCELONA

Concentració pel dret als subministraments bàsics

12h Plaça Sant Jaume. Concentració pel dret al subministrament d'aigua, llum i gas per a les persones sense feina. Convoca: Assemblea d'Aturats de Barcelona

Xerrada: Perspectives de l'educació avui a les Illes Balears i les Pitiüses
18:30h La Violeta. C. St. Joaquim, 12 A càrrec d'Iñaki Aicart, portaveu de l'Assemblea de Docents de les Illes

Xerrada: No a la Lleï Mordassa
19h Nova Innovació social
Plaça Catalunya, 9, 2n
Amb Gerardo Pisarello i Josep Jover.
Més info: www.constituents.cat

FRAGA

Solidaritat amb les Zapatistes

20h Palau Montcada
C. San José de Calasanz, 12
Passi del documental *Viva México!*
de Nicolas Défossé
Org: CNT Fraga

DV24 /01

CALDES DE MONTBUI

Xerrada: La gestió cooperativa dels diners
19h Local de Coop70. C. Font i Boet, 7
Amb la presència de Finan3, Fiare i Coop57. Més info:
www.centredemocratic.cat

MANRESA

Xerrada sobre horts urbans comunitaris
19:30h Ateneu La Sèquia. C. Amigant, plaça Major. Org: CUP Manresa

SANTA PERPÈTUA DE MOGODA
Concentració: Els centres educatius de Santa Perpètua amb les famílies de Panrico
13h Plaça de l'Ajuntament. Convoca: CCOO, CGT, USTEC-STE's, IAC

DS25 /01

BARCELONA

Presentació de la cooperativa d'habitatge de Can Batlló

12h Auditori de Can Batlló
C. Constitució, 19. Més info:
www.canbatllo.wordpress.com

Foguerons a Raspall 2014: Per l'educació pública i la llengua, encenem la flama de la revolta!
20h Cercavila de colles de cultura popular. Sortida de la plaça de la Vila de Gràcia. 21:30h Sopar, concert i ball de bot amb Exiliats i Al-Mayurqa a la plaça Raspall. Org: La Barraqueta, Som Països Catalans, Solidaritat amb l'Armadió.

LLEIDA

Manifestació en defensa dels espais alliberats: desallotgem els poderosos!
18h Plaça Paeria
Convoca: Lleida Okupa
Més info: lleidaokupa.wordpress.com

MANACOR

Xerrada: Anarquisme i alliberament nacional, ahora i barrejats

19h Sala Sacma. C. D'en Bosch, 5. A càrrec de Jordi Martí Font, llibertari i candidat de la CUP a Tarragona. Org: Col·lectiu Arrels. Més info:
www.collectiuarrels.wordpress.com

MANRESA

Festa Antifeixista

22h Ateneu Popular La Sèquia
C. Amigant, plaça Major
Organitza: Manresa Antifa

MONTCADA I REIXAC

Construyendo la Catalunya del futuro

12h Espai Cultural Kursaal. C. Masia, 39
Amb la presència d'Antonio Cuadrado, Jose Luis Conejero, Manuel Gómez, Arcadi Oliveres i Eduardo Reyes. Org: Súmate Vallès Occidental. Més info:
www.sumate.cat

SALLEN

Presentació del llibre Una nova alba

19h Ateneu Rocaus. C. Santa Llúcia, 1
Amb la presència de l'autor
Més info: www.ateneurocaus.cat

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107,1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Maiva 105FM València** www.radiomaiva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radiokaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** http://radiobalamanresa.wordpress.com

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** http://sants.tv
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de la plaça d'Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!

CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. Iv Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de falguia

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 23

Obertura de clàries i predomini del sol, excepte a la cara nord del Pirineu. Ambient fred i glaçades a l'interior.

DIVENDRES 24

Ventades del nord i nord-est amb fred intens al nord de Catalunya. Núvols a les Balears i ambient més suau al sud.

DISSABTE 25

La cua d'un front fred fregarà el Pirineu i deixarà nevades a una cota de 1000 metres i ruixats a Girona a la tarda.

DIUMENGE 26

Ambient més assolat i temperatures en lleugera remuntada. Cops de vent forts a l'Empordà i Menorca. Fred de nit.

DILLUNS 27

Canvi bruscat de temps al llarg de la tarda. Ruixats, tempestes, baixada de temperatures i neu al nord a partir dels 800 metres.

DIMARTS 28

La neu tornarà amb força al Pirineu i el Prepirineu. L'ambient d'hivern es consolidarà l'endemà, amb ventades fortes i ruixats.

/ ROBERT BONET

«Si davant d'una situació dolorosa aconseguixes fer riure, et guanyes el cel»

Com sorgeix *Vaya semanita*, el programa d'humor de la televisió pública basca?

Fins a l'any 2003, els programes bascos tocaven la realitat de manera molt tangencial. Hi havia contrarietats que quedaven silenciades, tot i ser susceptibles de generar humor, en bona part pel caràcter seriós i les tradicions tan sagrades que tenim els bascos. *Vaya semanita* ha estat un intent de riure'ns de nosaltres mateixos i fugir en allò que ens rodejava.

Quin plantejament vau adoptar per triar els esquetxos?

Ens vam fixar en dogmes que ens envolten i els vam mostrar fent un pas lateral, ensenyant el seu vessant més caricaturesc. Monty Python i la seva tradició humorística ens han inspirat per fer un repertori de situacions absurdes davant les quals tothom pot sentir-se reflectit. Aquest és el vincle que hem trobat amb el públic.

Es pot donar la volta a conflictes que generen mal humor?

Primer cal distanciar-se'n un temps i, després, esprèmer el talent perquè, per molt aspres que siguin els conflictes, sempre podem treure'n una rialla. Aquesta és la redempció, ja que transgredir per transgredir no té sentit.

Com introduïu els temes més delicats?

Ho explica molt bé Diego San José,

guionista del programa, en un llibre que recopila aspectes de *Vaya semanita*. Recorda l'esquetx "Cifras y Españas", que representava un concurs on un jove de l'esquerra abertzale es trobava davant la tessitura de fer una paraula amb les set lletres *Españan* i responia *Pañ*. Vam adonar-nos que extreure l'humor d'aquesta i altres matèries aparentment incòmodes tenia recorregut.

L'humor serveix per humanitzar la societat?

Si davant d'una situació dolorosa aconseguixes que la gent rigui, t'has guanyat el cel. I la via per fer-ho és el sentit comú, res més. Si abandones aquesta brúixola, aleshores t'equivoques.

"A través de l'humor, hem ajudat a treure fantasmes de l'armari i desdramatitzar-los"

Aquest punt de vista permet abordar temes tan espinosos com la violència?

Vaya semanita ha ajudat la població a sentir-se còmoda amb l'humor, sens dubte. Cap qüestió no s'ha escapat de les nostres pessigolles, des de les relacions de parella, el sexe, la política, la corrupció, les relacions entre amics, l'especulació immobiliària o els impactes de la crisi. A "Pateras en la Concha", per exemple, vam introduir el fenomen de la nova immigració. I les sigles d'ETA van sortir integrades

dins un suposat anunci d'una marca de cervesa.

La sèrie ha aprofitat sectors polaritzats pel conflicte?

No hi ha cap estratègia premeditada en aquest sentit. Al contrari: hem pretès fer un discurs desideologitzat i apartidista. I hem continuat així, fins al punt que un polític va admetre que ens havíem guanyat el respecte. Potser aquesta barreja d'elogis i de crítiques és la que, justament, ha acostat els sectors més distanciat.

Tot i la seva irreverència, *Vaya semanita* s'ha empeltat de l'esperança de pau que es viu al País Basc?

El nostre programa ha coincidit en això i cal agrair que ens donessin llibertat per contribuir-hi sense doctrines ni esquemes prefixats. A través de l'humor, hem ajudat a treure fantasmes de l'armari i desdramatitzar-los. Però mirem de no conduir la societat en una direcció determinada. Si, després, hi ha persones com el director de cinema Pablo Malo que assegurin que hem ajudat a la solució del conflicte i a la convivència a Euskadi, doncs, benvingut sigui.

Quins projectes vols engegar a partir d'ara?

Al marge d'*Irrikitown*, m'agradaria fer alguna pel·lícula d'humor al voltant de la societat basca i recuperar la ficció, perquè fer riure és de les coses més dures que hi ha. No n'hi ha prou que la gent somrigui; cal mantenir-la rient tota l'estona. ♦

Javier García de Vicuña

Director de la sèrie d'humor 'Vaya semanita'

Durant l'última dècada, el poble basc ha tingut un mirall televisiu on riure's d'ell mateix. 'Vaya semanita', el serial estrella d'Euskal Telebista (ETB) produït per Pausoka, s'ha fet famós per esquetxos que han aixecat la rialla d'una societat coneguda pel seu caràcter dur i poc permeable. L'èxit de 'Vaya semanita', que va arribar a un 30% d'audiència a la comunitat autònoma, s'explica per l'habilitat dels seus responsables a l'hora d'ironitzar sobre el més controvertit de la realitat política i social basca. Un objectiu que ha estat possible gràcies a l'ofici de grans còmics i a un realitzador de llarga trajectòria, Javier García de Vicuña. Exdirector de 'Hasiberriak', 'Euskolegas' o 'Vaya tropa', García de Vicuña ha innovat amb un humor irreverent no exempt de la sensibilitat que exigeixen alguns temes, cosa que li ha valgut l'elogi de moltes veus expertes. 'Vaya semanita' ha deixat pas, avui, a 'Irrikitown', que continua fent paròdies i omplint de diversió i humor les llars del País Basc.